Borgholms kommun

KALLELSE

Socialnämnden

Plats och tid för sammanträdet: Via Teams, Borgholm, 2021-03-24, klockan 13:00

Lars Ljung / Annelie Kjellin
Ordförande / Sekreterare
882 85

Förslag på justerare: Justerare med Ersättare som ersättare

Förslag på plats och tid för justeringen: i Borgholm

	ÄRENDEN		Sid
1	**Upprop**		
2	**Nytillkomna ärenden**		
3	**Godkännande av dagordningen**		
4	**Anmälan om jäv**		
5	**Val av justerare**		
6	**Revidering av riktlinje för ekonomiskt bistånd**	**2021/24 700**	**2 - 57**
7	**Information gällande Covid-19, år 2021**	**2021/17 700**	**58**
8	**Information från socialchef 2021**	**2021/16 700**	**59**
9	**Budgetuppföljning februari 2021**	**2021/13 792**	**60 - 69**
10	**Budgetflytt mellan LSS och Myndighetsavdelningen**	**2021/13 792**	**70**
11	**Brukarundersökning 2020 inom OFN**	**2021/3 730**	
12	**Information; Beslut från IVO; Meddelande om tillsyn samt begäran om yttrande gällande bostad med särskild service enligt LSS.**	**2020/97 730**	**71 - 74**
13	**Behov av byggnation av nytt äldreboende på Ekbacka.**	**2020/5 730**	**75**
14	**SAM sammanställning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2020**	**2021/20 700**	**76 - 86**
15	**Dataskyddsombudets rapport 2020 för Borgholms kommun**	**2021/21 700**	**87 - 91**

§ 25 Dnr 2021/24 700 SN

Revidering av riktlinje för ekonomiskt bistånd

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att hänskjuta ärendet till socialnämnden 2021-03-24 och att då bjuda in Per-Martin Boklund, enhetschef för försörjningsstöd och AME.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden antog 2018-307 riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Dessa riktlinjer ska nu revideras.

Socialtjänstlagen är en ramlag som anger inriktningen för kommunens skyldigheter när ett ekonomiskt bistånd ska beviljas en enskild medborgare. Men här anges också vilka skyldigheter den enskilde har gentemot kommunen för att bli beviljad ett ekonomiskt bistånd.

Utifrån förarbetena till lagstiftningen samt gällande rättsfall skapas en tolkning av lagtexten om när ett bistånd ska beviljas och vilka krav som kan ställas på den enskilde respektive kommunen.

Socialstyrelsens ger ut generella riktlinjer för beviljade av ekonomiskt bistånd i ”Handbok för ekonomiskt bistånd” Senaste utgåvan av handboken var 2013 men en ny utgåva är planerad till sommaren 2021.

Som ett komplement till Socialstyrelsens handbok har en kommun egna riktlinjer för hur lagtexten ska tolkas och tillämpas inom den egna kommunen. Riktlinjerna är ett hjälpmedel främst för handläggaren av det ekonomiska biståndet men också för den enskilde medborgaren så att denna i förväg kan se om ett önskat bistånd kan beviljas eller ej, samt vilka krav som ställs på den enskilde.

I de revidera riktlinjerna föreslås att viss text tas bort medan ny text läggs till.

Beslutsunderlag

Förslag till Socialnämndens riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd 2021.

Bedömning

Revidering av riktlinjerna baseras på upplevt behov av förtydligande av vissa befintliga riktlinjer samt behov av tillskott av nya riktlinjer.

Konsekvensanalys

Ökad tydlighet för handläggare och kommuninvånare.

Lagrum: SoL	Version 7	Riktlinje för försörjningsstöd	
Ansvarig för dokumentet: Enhetschef AME		Fastställd av Socialnämnd	Fastställt
Nästa revidering senast 211231		Diarienr:	
Plats i Q:et: Bastjänster			

SOCIALNÄMNDENS

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd 2021

Lagtext 6
1 KAP SOCIALTJÄNSTENS MÅL 6
2 KAP KOMMUNENS ANSVAR 7
4 KAP RÄTTEN TILL BISTÅND 8
11 KAP HANDLÄGGNING AV ÄRENDEN 11
FÖRVALTNINGSLAG (2017:900) 12
Riktlinjer 14
AKTIVT ARBETSSÖKANDE 14
ARBETSKONFLIKT 14
ARBETSLÖSHETSKASSA OCH FACKFÖRENINGSAVGIFT 15
ARBETSRESOR/BUSSKORT 15
BANKLÅN 16
BANK- OCH KORTAVGIFTER 16
BARNS TILLGÅNGAR OCH INKOMSTER 16
Barns inkomst 16
Extra tillägg till studiebidraget från CSN 17
BARNPERSPEKTIVET 17
Fritidsaktiviteter: 17
BARNOMSORGSAVGIFT SAMT SKULD 18
BEGRAVNINGSKOSTNADER 18
BEROENDEPROBLEMATIK 19
BIDRAGSBROTT 19
BOENDE 20
Skälig boendekostnad 20
Högsta godtagbara hyreskostnad 21
Inneboende 21
Ungdomars boende 22
Hemlösa 23
Hyreslägenhet 23

Bostadsrättslägenhet 23
Egen fastighet 23
Hyrd fastighet 23
Vandrarhem/Hotell 23
BUDGET-OCH SKULDRADGIVNING 24
CYKLAR 24
DATOR OCH INTERNETUPPKOPPLING 24
DEKLARATION 24
DISKMASKIN 24
EGNA MEDEL/FÖRMEDLINGSMEDEL 25
ELSKULDER 25
EU/EES-MEDBORGARE 25
FLYTTKOSTNADER 26
FLYTT 26
FÖRETAGARE 27
FÖRÄLDRAPENNING 28
FÖRSÄKRINGAR 28
GLASÖGON 28
HEMMAVARANDE VUXET BARN 29
HEMUTRUSTNING 29
HYRESGÄSTFÖRENINGEN 30
HEMTJÄNST 30
HUSDJUR 30
HUSHÅLLSEL OCH UPPVÄRMNING 30
HYRESGARANTI 31
HYRESSKULDER OCH AVHYSNING 31
Utgångspunkter för bedömning av akut situation 31
ID-HANDLINGAR 32
INHIBITION 32
INKOMSTER 32

Habilteringsersättning 32
Vårdbidrag 32
INKOMST- OCH BERÄKNINGSPERIOD 33
INTERNET 33
JOBBSTIMULANS 33
JURIDISKA KOSTNADER 33
Advokatkostnader/Rättshjälpskostnader 33
KLÄDER 34
KURSLITTERATUR 35
KÖRKORT 36
LÅN 36
MIGRANTER 36
Migranter med nedsatt arbetsförmåga 37
NÖDSITUATION 37
PAPPERSLÖSA 38
PERSONER 65 ÅR OCH ÄLDRE 38
PONTIBUS 38
REDUCERAD RIKSNORM 39
SEMESTER OCH REKREATION 39
SJUKHUSVÅRD 39
SJUKVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSKOSTNADER 40
SKADESTÅND 40
SKATT 42
SKULDER 42
SOCIALT KONTRAKT 42
SPÄDBARNSUTRUSTNING 42
STUDENT OCH SKOLAVSLUTNING I ARSKURS 9 43
STUDIER 43
Vuxenstuderande på grundskolenivå och SFI 43
Vuxenstuderande på gymnasie- och högskolenivå 45

Ferier 45
STÖLD 46
TANDVÅRD 46
TILLGÅNGAR 47
Fritidshus/Egen fastighet/Bostadsrätt 48
Bankmedel, aktier, obligationer 48
Bosparande 49
Pensionssparande 49
TURISTER 49
TVÄTTMASKIN 49
UNDERHÅLLSSTÖD 50
UMGÄNGESKOSTNADER 50
UPPEHÅLLSTILLSTÅND 50
UTBETALNING AV EKONOMISKT BISTÅND 51
UTLANDSVISTELSE 51
VÅLD I NÄRA RELATION 51
VÅRDBIDRAG 51
ÅTERKRAV 51
ÅTERSÖKNING TILL MIGRATIONSVERKET 53
ÖVERKLAGAN 53
ÖVERSKOTT VID BERÄKNING 54

Lagtext

---

1 KAP SOCIALTJÄNSTENS MÅL

1 §
Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas
- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor
- aktiva deltagande i samhällslivet.
Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Denna bestämmelse kallas portalparagrafen. I den anges socialtjänstens övergripande mål och grundläggande värderingar vilka skall vara vägledande i socialtjänstens alla verksamheter.

2 §
Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande. Med barn avses varje människa under 18 år.

I bestämmelsen anges att alla under 18 år i denna lags mening är barn. Begreppet underårig används inte längre utan har genomgående ändrats till barn.

Barnperspektivet måste beaktas. Av bestämmelsen framgår att barns bästa särskilt skall beaktas. Detta svarar mot artikel 3 i FN:s barnkonvention. Bestämmelsen syftar till att stärka barnens ställning inom socialtjänsten. Det innebär att vid åtgärder som rör barn skall särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Varje beslut som rör ett barn måste grunda sig på en bedömning av vad som är bäst för just det barnet. I en beslutssituation behöver olika lösningar analyseras och vägas mot varandra. Barnets bästa är inte alltid avgörande för vilket beslut som fattas, men skall alltid beaktas, utredas och redovisas. (prop. 1996/97:124 sid. 100).

Barnperspektivet står ibland i motsatsförhållande till ett vuxenperspektiv. Föräldrar och barn kan dock inte ses isolerade från varandra. Genom att de vuxna får bästa möjliga stöd av socialtjänsten tillgodoses också barnets intresse. Vid en intressekonflikt mellan barnet och de vuxna måste dock barnets intresse ha företräde.

Barnperspektivet innebär också att barnets situation skall uppmärksammas även i andra sammanhang t ex när föräldrar vänder sig till socialtjänsten med en ansökan om ekonomiskt bistånd till familjen. För att kunna följa upp hur socialtjänsten har beaktat barnperspektivet måste det finnas en skriftlig dokumentation. Den ska visa att sådana överväganden har skett och hur detta påverkat bedömningen i ärendet. (prop. 1996/97:124 sid. 98, 163, 167 samt 1996/97. SoU 18 sid. 70).

2 KAP KOMMUNENS ANSVAR

1 §
Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

Bestämmelsen anger att varje kommun ansvarar för att det finns och tillhandahålls sociala tjänster för den som bor i kommunen och även för andra som vistas där.

2 §
Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta ansvar innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän. I fråga om den som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl finns särskilda bestämmelser i den lagen. 13 § och 16 kap 2 § finns föreskrifter om ansvar i vissa fall för annan kommun än den som den enskilde vistas i.

Vistelsekommunens ansvar
Huvudregeln är att vistelsekommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får sina behov tillgodosedda. Ansvaret gäller både de som är bosatta där och de som vistas i kommunen. Vistelsekommunens skyldighet att pröva behovet av bistånd påverkas inte av vistelsetidens längd. Ansvaret gäller således även om en person vistas helt tillfälligt i kommunen. Den tid den enskilde vistas där och under vilka förhållanden kan däremot påverka omfattningen av det bistånd som vistelsekommunen kan ha skyldighet att ge.

Biståndsbedömning
En biståndsbedömning innebär att nämnden prövar den enskildes ansökan mot rekvisiten i SoL 4 kap 1 §. Nämnden kan aldrig vägra bistånd med hänvisning till att den inte tillhandahåller insatser för en viss typ av behov som faller inom socialtjänstens ansvarsområde. Visar utredningen att den enskilde har ett sådant behov och det inte kan tillgodoses på annat sätt så skall erforderliga insatser beviljas.

Den enskilde har alltid rätt att få sin begäran prövad och få ett beslut utvisande om nämnden bifallit eller avslagit begäran. Om beslutet går den enskilde emot helt eller delvis skall beslutet motiveras. vilket framgår av 11 kap 8 § SoL och då skall besvärshänvisning lämnas.

Utredning och beslut
En ansökan om bistånd skall alltid utredas. Utredningsskyldigheten framgår av 11 kap 1 §.

4 KAP RÄTTEN TILL BISTÅND

Beslut om bistånd sker enligt delegation och efter av socialnämnden antagna riktlinjer. Delegationen är i huvudsak baserad på 4 kap 1-6 §§ SoL.

1 §
Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Om det finns godtagbara skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande. Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Lag (*2016:654*).

Skälig levnadsnivå kan inte definieras på ett generellt sätt och preciseringar saknas i lagstiftning. Vad som är skälig levnadsnivå förändras över tid och utgångspunkten för skäliga kostnader bedöms utifrån vad en låginkomsttagare har råd med. Det måste alltid göras individuella bedömningar.

1 a §
Följande inkomster ska inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 §

1. **Hemmavarande barns inkomster av eget arbete**
2. **Hemmavarande skolungdomars inkomster av eget arbete, om skolungdomarna är under 21 år.**

Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning. Ekonomiskt bistånd kan utgå av särskilda skäl. t.ex. vid planering i samråd med AF. Och då studiefinansiering inte är möjlig på annat sätt.

Inkomster som avses i första stycket får dock beaktas vid tillämpning av 1 § till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Lag (2013:421).

1 b §
För den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 §. Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen.
Den särskilda beräkningsregeln gäller inte inkomster som anges i 1 a §. Lag (2013:421).

2 §
Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Bestämmelsen ger kommunen befogenhet, men ingen skyldighet, att utge bistånd i andra fall än vad som omfattas av 1 §.
Nämnden får således bevilja bistånd utöver skälig levnadsnivå. Ekonomiskt bistånd som beviljats med stöd av denna paragraf kan återkrävas av den enskilde. Detta förutsätter dock att det av beslutet framgår alt biståndet getts under villkor om återbetalning. Beslutet skall vara skriftligt och innehålla uppgifter om de omständigheter som utgör grunden för återbetalningsskyldigheten.

3 §
Försörjningsstöd lämnas för skäliga kostnader för
1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon,
2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäliga kostnader enligt första stycket 1 ska i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, ska socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta. *Lag (2018:1894)*.

Det är regeringen som årligen fastställer nivån på riksnormen. Den gäller lika för alla i hela riket. Riksnormen regleras i lag och skall därför inte beslutas av kommunfullmäktige. Riksnormens nivå är uppdelad på olika hushållstyper och i åldersintervaller. Beloppen grundar sig på de konsumtions-och prisstudier som konsumentverket gör. De för året aktuella beloppen redovisas i socialtjänstförordningen. Riksnormen för ett hushåll per månad

utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga personer i hushållet och deras gemensamma hushållskostnader.

En vuxen person som inte är att anse som samboende, men som ingår i hushållsgemenskap med flera personer, har lägre kostnader för det gemensamma hushållet än om han bott ensam. Normen beräknas då som personlig kostnad för ensamstående samt dennes andel av hushållets gemensamma kostnader. Detta beräkningssätt tillämpas även när det gäller vuxna barn som bor kvar i hemmet.

4 §
Socialnämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket ska syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

Socialnämnden ska samråda med Arbetsförmedlingen innan beslut fattas enligt första stycket.

Socialnämnden kan inte anvisa en enskild till praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet innan ansökan om ekonomiskt bistånd har prövats och den enskildes behov av kompetenshöjande verksamhet är utredd.
Den kompetenshöjande verksamheten ska var individuellt utformad och det innebär att socialnämnden inte kan kräva deltagande i sådan verksamhet från första dagen som bistånd ges för.

5 §
Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som anvisats enligt 4 kap 4 §, får fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas. Detsamma gäller om han eller hon utan godtagbart skäl uteblir från praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten.

6 §
Den som deltar i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet enligt 4 kap 4 § skall därvid inte anses som arbetstagare.

11 KAP HANDLÄGGNING AV ÄRENDEN

1 § Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Vad som har kommit fram vid utredning och som har betydelse för ett ärendes avgörande ska tillvaratas på ett betryggande sätt.

5 § Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras. Dokumentationen skall utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden skall förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

6 § Dokumentationen skall utformas med respekt för den enskildes integritet. Den enskilde bör hållas underrättad om de journalanteckningar och andra anteckningar som förs om honom eller henne. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig skall detta antecknas.

7 § Socialnämnden ska i alla ärenden tillämpa 26 § förvaltningslagen (2017:900). *Lag (2018:812)*.

8 § I ärenden hos socialnämnden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):
- 10 § om partsinsyn,
- 11 och 12 §§ om åtgärder om handläggningen försenas,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 31 § om dokumentation av beslut,
- 32 § om motivering av beslut,
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, och
- 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.

Bestämmelserna i 10 och 25 §§ förvaltningslagen tillämpas dock inte i fråga om uppgifter som rör någon annan sökande i ett ärende om ett sådant boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket eller om någon annan liknande social tjänst.

Vad som sägs i första stycket gäller också när det är fråga om en ansökan eller ett yttrande till en annan myndighet i ett mål eller ärende som rör myndighetsutövning mot enskild hos denna.

9 § Den som enligt 8 § ska underrättas och ges tillfälle att yttra sig enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900) har rätt att få företräde inför nämnden, om inte särskilda skäl föranleder annat.

Den som ges tillfälle att yttra sig ska underrättas om sin rätt att få företräde inför nämnden.

11 § Socialnämnden har rätt att ta del av uppgifter om förmån, ersättning eller annat stöd åt enskild hos Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och arbetslöshetskassorna. Om det finns skäl för det ska dessa myndigheter och arbetslöshetskassorna på eget initiativ lämna sådana uppgifter till socialnämnden.

Regeringen meddelar ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas ut enligt första stycket.
Lag (2009:1005).

11 a § Socialnämnden har rätt att ta del av uppgifter om enskilda hos Arbetsförmedlingen. Om det finns skäl för det ska Arbetsförmedlingen på eget initiativ lämna sådana uppgifter till socialnämnden.

11 b § Socialnämnden har rätt att hos Skatteverket ta del av uppgifter om enskilda som avser inkomstslaget kapital enligt inkomstskattelagen (1999:1229) eller återbetalning av skatt enligt skatteförfarandelagen (2011:1244). Om det finns skäl för det ska Skatteverket på eget initiativ lämna sådana uppgifter till socialnämnden.

12 § Vid delgivning med enskild i mål eller ärende enligt denna lag som avser myndighetsutövning får 34-38 och 47-51 §§ delgivningslagen (2010:1932) inte tillämpas. *Lag (2010:1972)*.

FÖRVALTNINGSLAG (2017:900)

9 §
Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Handläggningen ska vara skriftlig. Myndigheten får dock besluta att handläggningen helt eller delvis ska vara muntlig, om det inte är olämpligt.

Riktlinjer

AKTIVT ARBETSSÖKANDE

Begreppet aktivt arbetssökande enligt socialnämnden innebär att den enskilde ska:

- Vara inskriven på Arbetsförmedlingen.
- Dagligen vara arbetssökande via t.ex. Platsbanken, andra internetsajter samt tidningar.
- Gå på samtliga möten Arbetsförmedlingen kallar till.
- Söka alla lediga lämpliga arbeten, inte bara de som Arbetsförmedlingen anvisar. Söka de jobb som kompetens finns för men även jobb där det inte ställs krav på utbildning eller erfarenhet.
- Söka arbete inom 12 timmars pendelavstånd inklusive arbetstiden, d.v.s. jobb man tar sig till och från inom 12 timmar.
- Redovisa de sökta jobben skriftligt vid besök hos socialsekreteraren. Uppge när ansökan gjordes och vem/vart ansökan ställts till.
- Följa upp de ansökta jobben, gärna både före och efter att ansökningstiden gått ut för att öka chanserna och för att få vetskap om läge.
- Även söka jobb som inte utannonserats genom att själv kontakta arbetsgivare via t.ex. telefon och hemsidor där man kan göra intresseanmälan.
- Kunna visa upp CV och personligt brev för socialsekreteraren. Hjälp att skapa dessa handlingar kan fås av Arbetsförmedlingen.
- Gå på trepartsträffar, vilka kan komma att hållas med Arbetsförmedlingen, den enskilde och socialsekreteraren, ett samarbete som sker för att öka förutsättningarna för självförsörjning.

ARBETSKONFLIKT

Personer indragna i arbetskonflikt har rätt till ekonomiskt bistånd på samma grunder som andra sökanden. Det ekonomiska biståndet är emellertid förenat med återbetalningsskyldighet.

Beslutet skall vara skriftligt och innehålla uppgift om den eller de omständigheter som utgör grund för återbetalningen.

ARBETSLÖSHETSKASSA OCH FACKFÖRENINGSAVGIFT

Arbetslösa skall i första hand försörja sig genom ersättning från A-kassa eller Alfakassa i de fall de är berättigade till sådan ersättning. I annat fall kan man ha rätt till ekonomiskt bistånd. Den som kan arbeta är därför skyldig att söka arbete.

Ekonomiskt bistånd till fackföreningsavgift eller arbetslöshetskassa skall utgå med det belopp som gäller för den organisation den enskilde tillhör. I det fall det är möjligt att få avgiftsbefrielse eller delvis reducerad avgift skall i första hand sådan ansökan göras.

Man behöver inte vara ansluten till Alfakassan för att kunna söka ersättning från densamma. Om man inte är ansluten eller om man varit ansluten i mindre än 12 månader, kan man ansöka om grundersättning. Den är som högst 365 kronor per dag.

Om man är ansluten till Alfakassan och betalar en månadsavgift, kan man efter 12 månader ansöka om inkomstrelaterad ersättning vid arbetslöshet.

Om den arbetslöse har blivit arbetslös på grund av att han/hon har sagt upp sig själv, är huvudprincipen, att försörjningsstöd inte ska kompensera för den avstängning från arbetslöshetsersättning, som det medför att säga upp sig på egen begäran. Om den arbetslöse i övrigt uppfyller förutsättningarna, är han/hon berättigad till försörjningsstöd först från den dag rätten till arbetslöshetsersättning inträder. För sökande som utan synnerliga skäl sagt upp sig ska stora krav ställas på planering angående försörjningen i avvaktan på utbetalning av arbetslöshetsersättningen. Om den sökande åberopar synnerliga skäl för att säga upp sig, ska han/hon alltid uppmanas att i första hand försöka få avstängningen från arbetslöshetsersättning hävd. En individuell bedömning ska alltid göras i det enskilda fallet.

ARBETSRESOR/BUSSKORT

Vad gäller ekonomiskt bistånd till arbetsresor avses möjlighet att resa till och från arbetsplatsen. I begreppet arbetsresor innefattas även behovet att resa för att aktivt kunna söka arbete eller delta i andra åtgärder som kommunen eller Arbetsförmedlingen anordnar. Resor bör kunna verifieras. Kostnaden för allmänna kommunikationer skall i första hand användas som underlag vid beräkning av skäliga kostnader för arbetsresor. Vid program resor anordnade av Arbetsförmedlingen köper den enskilde ett busskort och får i efterhand från Arbetsförmedlingen återbetalat det belopp som överstiger egenavgiften á 600 kr per månad. Den enskilde kan beviljas bistånd till hela kostnaden för första månadens busskort, månaden därefter kan bistånd utgå till egenavgiften.
Om den enskilde är i behov av bil för arbetsresor, beviljas endast bränslekostnader. Undersök alltid möjligheten om att söka arbetsresor genom Arbetsförmedlingen. Skäliga kostnader för avgift till färdtjänst är en godtagbar utgift. Övrigt -se bilinnehav

BANKLÅN

Banklån är inte en godtagbar utgift. Den enskilde skall i första hand söka anstånd med amortering och ränta. Hänvisa till budgetrådgivning vid svåra ekonomiska situationer.
Avseende boräntor se Boende/fastighet.

BANK- OCH KORTAVGIFTER

Avgifter till bank avseende bankkort, internetbank o dyl. anses vara godtagbara.

BARNS TILLGÅNGAR OCH INKOMSTER

Barn är aldrig försörjningsskyldiga gentemot sina föräldrar. Däremot kan ett barns tillgångar komma att beaktas när det gäller barnets del av ekonomiskt bistånd eller en ansökan om ekonomiskt bistånd som avser barnet. En individuell bedömning måste dock alltid göras. Barn upp till 18 år har rätt att ha ett sparande upp till 15 % av prisbasbeloppet utan att det påverkar det ekonomiska biståndet.

Barns *tillgångar och sparande* i form av kapital, fastighet eller dylikt ska inte räknas om de står under överförmyndarens kontroll, om inte överförmyndaren ger sitt samtycke till uttag. Uttag ska i så fall göras för barnets försörjning enligt norm. Hyresdel ska inte räknas.
Barns tillgångar som är satta under s.k. överförmyndarspärr utgör i sig inte ett definitivt hinder mot att tillgångarna skall få tas i anspråk för barnets försörjning. Tillgångar som inte kan disponeras bör dock inte tas med i bedömningen. Det kan vara fråga om försäkringsersättningar som är avsedda att täcka framtida inkomstbortfall, bankmedel eller fast egendom som inte är möjlig att förfoga över p.g.a. bestämmelse i gåvobrev eller testamente.

Är barnets ägodel en inte relevant ägodel för ett barn, så som t.ex. en bil, skall övervägande göras om detta skall anses vara en tillgång som föräldrarna disponerar över och räknas som en tillgång.

Barns inkomst

Om barn har *inkomster* i form av exempelvis barnpension eller inkomst av kapital, som ränta och avkastning, ska de avräknas mot hela familjens försörjningsstödsbehov.

Beträffande barns arbetsinkomster måste en individuell bedömning göras. Vid ansökan om ekonomiskt bistånd skall en kontoöversikt för samtliga familjemedlemmar begäras in. Arbetsinkomsten för hemmaboende ungdomar bör anses tillkomma familjen upp till den del som motsvarar ungdomens del i familjens kostnader, således även boendekostnaden. I de

fall den unges inkomster inte kommer upp i dennes del i familjens kostnader, bör han ändå alltid själv få disponera en viss del av sin inkomst för egen räkning. Denna del skall minst vara i nivå med underhållsstödet.

Studerande ungdomar upp till 18 21 år som arbetar under ferier skall ges möjlighet att behålla ett prisbasbelopp per kalenderår utan att det påverkar familjens ekonomiska bistånd. Det är nettoinkomsten efter skatteavdrag som ska beaktas. För att kunna tillämpa bestämmelsen och för att kunna göra en bedömning avseende ansökan om ekonomiskt bistånd, behöver socialnämnden begära in uppgifter om den unges inkomster. Nämnden behöver då den unges sammanlagda inkomster efter avdrag för skatt från början av kalenderåret och fram till ansökningstillfället.

Vid situationer där barn har tillgångar och samtidigt har behov av särskilda utgifter utöver vad som ingår i ekonomiskt bistånd, exempelvis möbler vid flytt till egen bostad, dyrare fritidsaktivitet eller rekreation skall barnets sparade medel i första hand användas.

Extra tillägg till studiebidraget från CSN
För hushåll med låg inkomst är det möjligt att söka och beviljas extra tillägg till studiebidraget från CSN. Detta tillägg skall inte räknas med som inkomst i beräkningsunderlaget vid ansökan om försörjningsstöd.

BARNPERSPEKTIVET BARNRÄTTSPERSPEKTIVET

Barnperspektivet inom ekonomiskt bistånd innebär att socialtjänsten ska uppmärksamma hur barnen har det, beakta vad barnens bästa kräver vid beslut samt överväga vad olika beslut får för konsekvenser för barnen.

Finns det barn och ungdomar i hushållet ska deras situation alltid uppmärksammas i biståndsbedömningen och av dokumentationen ska det gå att utläsa hur barnets intressen beaktats. I beslut ska hänsyn tas till barns bästa där både långsiktiga och kortsiktiga konsekvenser har övervägts. När det gäller beslut om ansökningar om försörjningsstöd är barnens kortsiktiga behov generellt sett tillgodosedda genom riksnormen.

I beslut som kan komma att ha direkta och väsentlig påverkan på barnet ska en barnkonsekvensanalys göras. Detta kan till exempel vara i situationer när ansökan gäller en hyresskuld, el-skuld, våldsärenden, umgängesärenden eller ekonomiskt bistånd utöver norm. I barnkonsekvensanalysen utreds möjliga konsekvenser för barn utifrån barnkonventionen och där en viktig aspekt är att väga in hur beslutet på lång sikt påverkar barnets rättigheter,

När det gäller att uppmärksamma barns livssituation och behov är centrala punkter namn och ålder, vårdnad och umgänge, boende, förskola/skola, hälsa och eventuell funktionsnedsättning, fritidsaktiviteter samt kontakter med andra verksamheter och

myndigheter angående barnet. Det kan även vara andra områden med betydelse för barnet som lyfts fram av föräldrarna.

Fritidsaktiviteter: Barn bör ges förutsättningar att kunna delta i organiserade fritidsaktiviteter. Barns fritidsaktiviteter anges i Socialstyrelsens allmänna råd om försörjningsstöd som ett exempel på när det kan vara aktuellt att beräkna kostnaden till en högre nivå än riksnormen. Exempel som kan vara aktuella är kostnader för cykel eller olika sportaktiviteter.

Socialtjänsten ska följa upp situationen för barn i familjer med ekonomiskt bistånd, särskilt vid långvarigt biståndsberoende. Uppföljningen sker genom samtal med föräldrarna vid ansökan om bistånd. Hembesök kan erbjudas. Uppföljningen ska dokumenteras.

Socialtjänsten ska aktivt verka för att undvika avhysning av barnfamiljer. När socialnämnden får kännedom om att en barnfamilj riskerar att avhysa ska kontakt tas med föräldrarna.

BARNOMSORGSAVGIFT SAMT SKULD

Barnomsorgsavgift är en godtagbar kostnad, dock inte skulder. Här hänvisas till avbetalningsplan, respektive undersöka förutsättningarna att erhålla avskrivning via utbildningsförvaltning/nämnden. Innevarande månads faktura är inte att betrakta som skuld. Den enskilde skall vid inkomstförändring lämna uppgifter om sin inkomst till utbildningsnämnden för att om möjligt få sin barnomsorgskostnad korrigerad. Om den enskilde efter en månad inte har korrigerat sin barnomsorgskostnad görs beräkning på den lägsta barnomsorgskostnaden.

BEGRAVNINGSKOSTNADER

Ansökningar om bistånd till begravningskostnader handläggs av assistent.

Begravningskostnader täcks i första hand av tillgångarna i dödsboet. Om dödsboet helt eller delvis saknar tillgångar bör nämnden ge ekonomiskt bistånd som möjliggör en värdig begravning.

Tillgångar i boet skall i första hand täcka kostnaderna för begravningen. Skulder i boet, t.ex. obetalda räkningar som hyra, telefon, el, hemtjänst, skall inte avräknas från tillgångarna. Socialförvaltningen skall tillskriva Skatteförvaltningen för erhållande av eventuell överskjutande skatt till dödsboet som ersättning för ekonomiskt bistånd.
Hänsyn bör tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella behov. Kostnaderna bör motsvara kostnaderna för en begravning i Sverige.

Av delegationsförteckning framgår att följande kostnader är godtagbara:

- Kostnad i samband med begravning upp till 50% av prisbasbeloppet.
- Kostnad i samband med gravsten upp till 21% av prisbasbeloppet.
- Kostnad för textkomplettering upp till 10% av prisbasbeloppet.

Om kostnader utöver dessa beslutar socialnämndens utskott.
Tips! Bra information finns hos Sveriges Begravningsbyråers Förbund. www.begravningar.se

BEROENDEPROBLEMATIK

De allmänna reglerna om möjligheten att ställa krav på biståndssökande kan inte i samma utsträckning användas för människor som har allvarliga missbruksproblem. Socialtjänsten kan inte ställa krav på att en person med allvarligt missbruksproblem ska följa en viss behandlingsplan för att vara biståndsberättigad. Däremot kan det ställas krav på personer som visserligen har pågående missbruk, men som inte visar att de av medicinska skäl är arbetsoförmögna, för att ha rätt till ekonomiskt bistånd. Krav på deltagande i praktik eller arbetsträning enligt 4 kap 4 § SoL kan tillämpas på personer med lindrigare missbruksproblem men ska inte ersätta vård och behandling för missbruk. Däremot kan deltagandet vara förebyggande vid begynnande missbruk eller utgöra komplement till andra insatser mot missbruket.
De krav som ställs ska vara relevanta och sakligt grundade på behov av kompetensutveckling. Kravet på deltagande i en viss praktik eller arbetsträning ska alltid föregås av ett övervägande av om den enskildes medverkan vid en arbetsplats är lämplig. När det gäller personer med påvisbart pågående missbruk bör försörjningsstödet reduceras om det är uppenbart att biståndet inte används till avsett ändamål. I undantagsfall kan rekvisition till mat beviljas. Vid de fall biståndet ska reduceras tas beslut om avslag enligt 4 kap. 1§ SoL och bifall enligt 4 kap. 3§ SoL.

BIDRAGSBROTT

Bidragsbrottslagen gäller bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål som beslutas av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommunerna och arbetslöshetskassorna. Socialnämnden är skyldig att göra polisanmälan vid misstanke om att någon begått brott enligt bidragsbrottslagen.

Den som lämnar oriktiga uppgifter och därmed orsakar risk för att en ekonomisk förmån felaktigt betalas ut, eller betalas ut med ett för högt belopp, kan begå ett brott mot

bidragsbrottslagen. Det kan också vara ett brott att i vissa fall låta bli att anmäla ändrade förhållanden om uppgiften är av betydelse för biståndet.

För att det ska vara fråga om brott krävs att man har haft uppsåt, dvs. agerat med vett och vilja, eller att man har varit grovt oaktsam, dvs. uppenbart vårdslös eller slarvig.

För belopp under 5000 kr utkrävs inte straffansvar.
Anmälan ska göras enligt instruktioner från kammaråklagaren.

BOENDE

Socialtjänsten bistår i grunden inte till sökandet eller förmedlandet av bostäder. Det är den enskilde individens ansvar att sörja för sitt eget boende.

Skälig boendekostnad

Nämnden bör vid bedömningen av vad som är skälig boendekostnad utgå från den enskildes faktiska kostnad och behov av boende samt möjligheten att få en lägenhet. Utgångspunkten vid bedömningen av vad som är skälig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att bekosta. Då bostad hyrs måste giltigt hyreskontrakt föreligga. Bostadsbidrag räknas som inkomst.

Vid bedömning av skälig boendekostnad skall hänsyn tas till barns behov av utrymme också då den som uppbär ekonomiskt bistånd enbart har barnet hos sig under umgängestid. Behovet av utrymme skall ställas i relation till omfattningen av umgänget. Barn som vistas hos umgängesförälderns oregelbundet eller sällan har inte samma behov av utrymme som barn som vistas hos föräldern ofta eller regelbundet.
Om boendekostnaden överstiger den av socialnämnden fastställda högsta godtagbara hyreskostnaden, ges skälig tid för bostadsbyte om fyra månader att söka billigare boende. Om den sökande efter denna period sökt men inte funnit billigare boendealternativ kan fortsatt bistånd utgå till den faktiska boendekostnaden. Om den sökande däremot väljer att inte söka billigare boende utgår endast bistånd till högsta godtagbara hyreskostnad redan från den första månaden.

Bostadsbyte

Socialtjänsten kan medverka till bostadsbyte om den enskilde eller familjen har svårigheter att få annan bostad. De krav som kan ställas på att den enskilde ska flytta till annan bostad måste utgå från en individuell bedömning och ske med hänsynstagande till de sociala konsekvenser som kan uppstå för hushållet, framför allt när det gäller familjer med barn då barnperspektivet måste beaktas.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndsperiod och detta medför ökad boendekostnad ska detta ske i samråd med

socialtjänsten. Om den biståndssökande flyttar till dyrare boende utan att samråda med socialtjänsten ska den tidigare lägre hyran beviljas. Avgift för parkeringsplats eller garage ska inte godtas om inte bilstöd beviljats från Försäkringskassan.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndsperiod och detta medför ökad boendekostnad ska detta ske i samråd med socialtjänsten. Om den biståndssökande flyttar till dyrare boende utan att det är motiverat ur sociala eller medicinska skäl ska den tidigare lägre hyran beviljas.

Om det finns starka sociala och/eller medicinska skäl som talar mot flyttning kan hushållet erhålla ekonomiskt bistånd till boendet utöver nedanstående högsta godtagbara boendekostnad.

Ekonomiskt bistånd till högre boendekostnad efter flyttning under pågående bidragsperiod utgår normalt inte såvida inte flyttning är nödvändig för att den enskilde skall uppnå skälig levnadsnivå. Det kan till exempel gälla följande situationer:

- Då det finns medicinska och/eller starka sociala skäl som styrker behovet att flyttning.
- Då det har uppstått svåra personliga motsättningar mellan hushållsmedlemmar.

Hushåll med behov av ekonomiskt bistånd som flyttar till nytt boende och hushåll som kan bli i behov av ekonomiskt bistånd efter en flyttning har ett ansvar att planera sitt boende så att hushållet får minsta möjliga behov av ekonomiskt bistånd. Om den enskilde kan förväntas vara i behov av ekonomiskt bistånd efter flyttningen har han/hon skyldighet att välja det billigaste boendet som tillgodoser hushållets behov.

Om det kan anses rimligt att den enskilde flyttar till billigare bostad, men han eller hon ändå inte gör det, ska ekonomiskt bistånd för boendekostnaden fastställas till ett skäligt belopp utan beaktande av den faktiska boendekostnaden.

Högsta godtagbara hyreskostnad
Summor är beroende på hyra exklusive och inklusive uppvärmning

	Exklusive	Inklusive
Ensamstående eller sammanboende	4441 kr	5742 kr
1-2 vuxna samt 1 barn	5849 kr	6933 kr
2-3 barn	6174 kr	7906 kr

400:- extra per barn vid fler barn

Kostnader för såväl hushållsel, vatten som sopor är godtagbara utgifter utöver hyreskostnaden. Vid anmärkningsvärt höga kostnader ska samråd ske med enhetschef.

Inneboende
Med inneboende menas en eller flera personer som enbart disponerar del av hus eller lägenhet. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med hyresvärden. Den faktiska hyran ska beviljas om den står i rimlig proportion till den totala lägenhetshyran, antal boende i lägenheten och därtill inte bedöms vara oskälig.

Vid hushållsgemenskap med den som individen bor inneboende hos beräknas hyran utifrån Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:9) om beräkning av boendekostand i ärenden om bostadsbidrag och familjebidrag. Se sida 57 i Socialstyrelsens handbok om ekonomiskt bistånd.

Ungdomars boende
För ungdomar under 25 år utan egna barn gäller särskilda regler.

1. Ekonomiskt bistånd till eget boende för ungdomar under 20 år beviljas i normalfallet inte. Beträffande ungdomar under 18 år gäller att yttrande och bedömning från barn- och familjeenheten alltid skall inhämtas. Särskilda skäl som visar att eget boende är nödvändigt för att den unge skall uppnå skälig levnadsnivå skall då finnas.
Ungdomar i åldern 18-19 år kan beviljas ekonomiskt bistånd till boende vid allvarliga relationsproblem i familjen. En särskild utredning skall då göras av handläggare. Utredningen skall normalt innefatta samtal med föräldrarna.

2. Ungdom i åldern 20 till och med 24 år kan erhålla ekonomiskt bistånd till hyreskostnad i eget boende om han/hon dessförinnan har bott i eget boende i en sammanhängande tid av minst tre månader.

3. Ekonomiskt bistånd till boendekostnad i föräldrahemmet utgår normalt inte. Ett hemmavarande barn i åldern 20-25 år som uppbär ekonomiskt bistånd är dock berättigad till ekonomiskt bistånd till del av boendekostnaden i föräldrahemmet om föräldrarna går miste om bostadsbidrag genom att det vuxna barnet bor hemma. Ekonomiskt bistånd utgår då högst med det belopp som föräldrarna förlorar i bostadsbidrag.

Ekonomiskt bistånd till boendekostnad i föräldrahemmet kan också utgå om ungdomen under sammanhållande period av minst sex månader har varit självförsörjande och då betalt del av boendekostnaden i föräldrahemmet. Ekonomiskt bistånd skall då högst utgå enligt socialstyrelsens rekommendationer och allmänna råd för beräkning av boendekostnad.
I de fall föräldrahemmet fått fördyrande boendekostnader avseende t.ex. uppvärmning och vatten på grund av att ett vuxet barn flyttat hem igen, kan bistånd utgå enligt socialstyrelsens rekommendationer och allmänna råd för beräkning av boendekostnad.

Vid beräkning av boendekostnaden enligt socialstyrelsens rekommendationer räknas varje rum som två enheter och köket som en enhet. Boendekostnaden beräknas efter den andel av bostaden som det hemmavarande barnet förfogar över. Exempel: person som förfogar över ett rum i en lägenhet om fyra rum och kök skall betala 2/9 (två niondelar) av familjens totala hyra. (RFFS 1998:9)

Hemlösa
För personer som är eller riskerar att bli hemlösa gäller i första hand det egna ansvaret, dock ska kommunens yttersta ansvar vägas in i bedömningen. Socialnämnden har en lista över fastighetsägare och hyresvärdar i kommunen som bör delas ut. Denna finns i receptionen.

Hyreslägenhet
Vid beräkning av ekonomiskt bistånd till bostadskostnad gäller som huvudregel att biståndet beräknas enligt den faktiska kostnaden för bostaden, d.v.s. hyra och i de fall uppvärmningen inte ingår i hyran, även uppvärmningskostnaden. Se Skälig boendekostnad.

Bostadsrättslägenhet
Bostadskostnaden utgörs av månadsavgiften till bostadsrättsföreningen samt räntekostnaden för bostadslånet då bostadsrätten förvärvades. Lån som tillkommit därefter skall medräknas endast om det kan styrkas att det avser nödvändig förbättring av lägenheten. Enskilda med lån på bostad ska alltid uppmanas söka skattejämkning för räntekostnaden. Inte i något fall ska amortering på lån räknas in i boendekostnaden då den utgör kapitalbildning. Med hänsyn till jämkning av skatteavdraget godtas 70% av räntekostnaden, i de fall den enskilde har andra beskattningsbara inkomster utöver försörjningsstödet. Skälig boendekostnad se Boende -allmänt.

Egen fastighet
Enskilda med lån på bostad ska alltid uppmanas söka skattejämkning för räntekostnaden. Inte i något fall ska amortering på lån räknas in i boendekostnaden då den utgör kapitalbildning. Vid beräkning av boendekostnaden skall räntekostnad och driftskostnad godtas. Med hänsyn till jämkning av skatteavdraget godtas 70% av räntekostnaden, i de fall den enskilde har andra beskattningsbara inkomster utöver försörjningsstödet. Driftskostnaden beräknas enligt verifierade uppgifter.

Hyrd fastighet
Ekonomiskt bistånd till boendekostnad för hyrd fastighet skall utgå med de faktiska skäliga kostnaderna för boendet. Se skälig boendekostnad.

Vandrarhem/Hotell
Vandrarhem/hotell skall endast beviljas i nödläge och restriktivt. Beviljas dag till dag och i undantagsfall max en vecka.

BUDGET-OCH SKULDRADGIVNING
Budget- och skuldrådgivning erbjuds via Kalmar kommuns budget- och skuldrådgivare.

CYKLAR
Ekonomiskt bistånd till cykel kan beviljas om den enskilde behöver cykel för att ta sig till arbete, daglig sysselsättning, skjutsa barn till förskoleverksamhet eller av medicinska eller sociala skäl. Om ansökan avser ekonomiskt bistånd till barns cykel bör barnperspektivet vägas in. Godtagbar kostnad är upp till 1000 kr**.**

DATOR OCH INTERNETUPPKOPPLING
Enligt allmänna råd bör dator med internetuppkoppling ingå i en hemutrustning och nämnden bör särskilt ta hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan. För de barn och ungdomar som går i skola och lever i hushåll med långvarigt biståndsbehov ska nämnden i samband med uppföljning kring barnens situation särskilt uppmärksamma behovet av dator och internetuppkoppling. Vägledande nivå för bistånd till dator är 10 % av prisbasbeloppet. De flesta typer av program som behövs för att använda en dator finns i gratisversioner varför bistånd till programvara inte inkluderas. Bistånd kan beviljas till en dator per hushåll om det inte föreligger särskilda skäl att bevilja ytterligare bistånd, vilket till exempel kan vara att det finns flera skolbarn i familjen.

Med hänsyn tagen till detta kan nämnden pröva behovet på samma sätt som för övrig utrustning till hemmet, dvs. i förhållande till om behovet kan tillgodoses på annat sätt och inom rimlig tid.
Bistånd kan utgå till skäliga kostnader avseende internetanslutning motsvarande lägsta möjliga kostnad som marknaden erbjuder, för närvarande 200 kr. Se avsnitt Internet.

Bistånd kan utgå till skäliga kostnader avseende internetanslutning, med maxkostnad 200 kr. Se avsnitt Internet.

DEKLARATION
Vid ansökningar om bistånd för maj månad ska senaste självdeklaration inges, även för enskilda som söker bistånd löpande.

DISKMASKIN
Bistånd till inköp av diskmaskin beviljas endast undantagsvis, under förutsättning att det finns starka medicinska skäl, styrkta av läkarintyg eller annan professionell bedömning. Vidare ska

det utredas huruvida behovet inte kan tillgodoses genom exempelvis handikappersättning, att det finns annan boende i hushållet eller hemtjänst.

EGNA MEDEL/FÖRMEDLINGSMEDEL

Egnamedelkonto är ett bistånd som kan beviljas enligt 4 kap. 1§ SoL då det bedöms lämpligt utifrån den enskildes behov. Kontots syfte är att den enskilde så småningom ska återta ansvaret för sin ekonomi. I utredningen ska det framgå vad som ska uppnås med insatsen. Det kan t.ex. vara nödvändigt för att en skuldsanering ska vara genomförbar.
Vid överskott på 10 000 kr eller mer ska den enskilde rekommenderas att öppna bankkonto så att den enskilde inte förlorar ränteinkomster.
Vid behov av längre tids egna medel eller om ett stort överskott uppstår bör ansökan om god man övervägas och diskuteras med den enskilde.

ELSKULDER

Information från elbolagen inkommer till socialnämnden då hot om avstängning av elförsörjningen föreligger. Socialnämnden skickar då hem ett dokument till den enskilde med information om rätten att få sin situation prövad.
När den enskilde blivit delgiven hot om avstängning har denne tre veckor på sig att reglera sin skuld innan avstängning av elförsörjningen sker. Om den enskilde väljer att bestrida elskulden, sänder elbolaget ärendet vidare till Tingsrätten för beslut. Avstängning sker i sådana fall inte förrän efter en eventuell fällande dom i Tingsrätten.
Den enskilde kan vara berättigad till ekonomiskt bistånd till elskuld som uppstått under sådan tid då den enskilde inte haft ekonomiskt bistånd till kostnaden, men hade beviljats ekonomiskt bistånd om ansökan gjorts. Detta avser dock högst tre månader tillbaka.
Ekonomiskt bistånd kan även beviljas i vissa fall då delbetalning av skulden inte är möjlig.
Vid bifall skall inbetalning ske direkt till det aktuella elbolaget.
Om den enskilde inte har månadsvis fakturering av el bör denne uppmanas att begära detta hos sitt elbolag för att få en jämnare elkostnad.

Av dokumentationen skall bedömning och prioritering utifrån barnperspektivet framgå.

EU/EES-MEDBORGARE

EU-medborgare och deras familjemedlemmar ska behandlas som svenska medborgare vid tillämpningen av socialtjänstlagen, under förutsättning att de har uppehållsrätt. Under de första tre månaderna har EU-medborgaren och dennes familjemedlemmar en ovillkorlig uppehållsrätt. Den enskilde har dock generellt sett inte rätt till bistånd annat än i nödsituationer och till eventuell hemresa under de första tre månadema, då värdlandet enligt EU-rätten inte är skyldigt att bevilja bistånd till icke yrkesverksamma EU-medborgare.

För vistelse i högst tre månader ställs inga andra krav än att personen kan identifiera sig med giltigt pass eller annan id-handling. En EU-medborgare kan dock enligt 8 kap 9 § utlänningslagen (2005:716) avvisas från Sverige under de tre första månaderna efter inresa om han eller hon visar sig utgöra en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen.

Efter tre månaders vistelse åligger det socialtjänsten att självständigt bedöma om en person har uppehållsrätt vid tidpunkten för ansökan om ekonomiskt bistånd. Uppehållsrätten prövas främst utifrån 3 a kap i utlänningslagen (2005:716) och 3 a kap i utlänningsförordningen (2006:97).
Om den enskilde har uppehållsrätt ska socialtjänstlagen tillämpas fullt ut, dvs. likabehandling. Detta betyder t.ex. att en bedömning av om Borgholm är vistelse- eller bosättningskommun enligt 2 a kap ska göras och även i övrigt ska samma krav ställas som gäller för svenska medborgare eller andra personer bosatta i Borgholms kommun. Saknar den enskilde uppehållsrätt ska han eller hon bedömas som papperslös.

För mer information i handläggningen gällande EU/EES-medborgare, se Socialstyrelsens handbok Ekonomiskt bistånd sidan 38ff samt Socialstyrelsens ”Vägledning för socialtjänsten i arbetet med EU/EES-medborgare”.

FLYTT

Utgångspunkten är att de flesta människor själva organiserar sin flyttning med hjälp av släkt och vänner.

Biståndet ska prövas utifrån följande:

- Behov av och orsak till flyttningen (arbetsmarknadsskäl, hälsa, sociala eller ekonomiska omständigheter)
- Egen förmåga att ordna flytt med hjälp av vänner och anhöriga.
- Vid flytt av arbetsmarknadsskäl bör man undersöka om arbetsförmedlingen kan ge bidrag till flytten.

Det beviljade biståndet ska i första hand gälla hyra av släp eller lastbil inklusive kostnader för bensin och försäkring.

Endast om särskilda skäl föreligger anlitas flyttfirma. I de fall den enskilde av medicinska skäl inte kan ombesörja flytten själv får han/hon inhämta skriftligt kostnadsförslag från flyttfirma och sedan göra en framställan om bistånd till flyttkostnader. Läkarintyg måste styrka de medicinska skälen. Särskilda skäl ska även finnas för flyttning till annan ort i Sverige. Bistånd till kostnad för flyttning till utlandet beviljas inte. Ansökan om ekonomiskt bistånd ska göras före flytten. Den enskilde ska planera inför flytten för att själv om möjligt kunna finansiera de kostnader den medför.

Om flytt sker till annan kommun och om behov av ekonomiskt bistånd beräknas föreligga även efter flytt, är praxis att utflyttningskommunen står för uppehälle och hyra första månaden.

FÖRETAGARE

Ekonomiskt bistånd skall inte utgå till att finansiera affärsverksamhet varken direkt eller indirekt, inte heller till att reglera skulder som uppkommit i sådan verksamhet. Driver den enskilde ett företag som inte är lönsamt och ansöker om ekonomiskt bistånd till sin försörjning kan ansökan avslås efter en månad om den enskilde valt att inte ta ut avtalsenlig lön, avregistrera sitt företag eller ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Under en övergångsperiod kan det vara skäligt att komplettera med ekonomiskt bistånd, om det rör sig om tillfälliga problem. Perioden bör inte överstiga tre månader.

Sökande med fria yrken (konstnärer, författare, musiker, artister, frilans etc.) har ofta F- skattesedel, eftersom detta är ett krav från deras uppdragsgivare. Deras ansökan om försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd ska prövas på samma sätt som för andra hel- eller deltidsarbetslösa, d.v.s. de ska vara inskrivna på Arbetsförmedlingen och söka alla tillgängliga lämpliga arbeten.

- Dagsaktuell balans-och resultaträkning.
- Senaste årsbokslut i kontoform.
- Senaste årsredovisning (om det är AB) samt revisionsberättelsen.

- De två senaste årens deklarationer med komplett näringsbilaga. Dessa ska vara bestyrkta av bolagets revisor alternativt av företagets redovisningsbyrå.
- Registreringsbevis, ange näringsidkarens alternativa bolagsmän i handels-och kommanditbolag. För aktiebolag bestyrkt utdrag ur aktieboken.
- F-skattesedel

FÖRÄLDRAPENNING

Med stöd av 4 kap 1 § är det rimligt att kräva att den enskilde fullt ut utnyttjar sina rättigheter enligt socialförsäkringssystemet. Avseende föräldrapenningen innebär detta att den enskilde i första hand skall ta ut sina SGI-grundade ersättningsdagar sju dagar per vecka för att därutöver vid behov beviljas kompletterande ekonomiskt bistånd.

Den enskilde ska dock kunna spara upp till 28 dagar föräldrapenning per barn fram till det år då föräldrapenningen senast kan tas ut. (handboken s. 98)

Garantinivån i föräldrapenningen utgår i 360 dagar och baseras på den sjukpenninggrundande inkomsten.

FÖRSÄKRINGAR

Hem- och villaförsäkringar är godtagbara utgifter. Observera att i vissa fackföreningsavgifter ingår hemförsäkring. Försäkringen skall om möjligt delas upp månadsvis, i annat fall kvartalsvis. Fordonsförsäkring, se rubrik Bil- och fordonsinnehav.

Tips: https://www.konsumenternas.se/
Konsumenternas Försäkringsbyrå är en opartisk rådgivningsbyrå.

GLASÖGON

Enligt allmänna råd bör socialnämnden ge ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för glasögon, om behovet styrks av legitimerad optiker eller läkare. Bistånd utgår till billigaste alternativ, vilket socialsekreterare bör hänvisa den enskilde till. Nämnden bör godta skäliga kostnader för kontaktlinser endast i de fall linser är det enda alternativet och behovet styrks av läkare**.** Den enskilde ska vid ansökan om bistånd till glasögon inkomma med kostnadsförslag från optiker. Skälig kostnad för glasögon är de paketpris som optiker erbjuder.

HEMMAVARANDE VUXET BARN

Föräldrar är underhållsskyldiga mot barn till dess barnet fyllt 18 år. Om den unge fortfarande går i skolan, studerar på gymnasienivå, kvarstår underhållsskyldigheten till dess grundutbildningen är avslutad, dock längst tills den unge fyllt 21 år (FB 7 kap 1 §). Från höstterminen det år den unge fyllt 20 år och går i gymnasiet kan studiemedel sökas. Se vidare under kapitlet: studier. Hemmavarande vuxna barn ungdomar med stadigvarande inkomst skall bidra till den egna försörjningen.

När en omyndig själv söker ekonomiskt bistånd skall kontakt tas med föräldrarna. Vid behovsprövningen bör hänsyn tas till hela familjens ekonomiska situation.

Om den unge ingår äktenskap övertar Äktenskapsbalken Föräldrabalkens ansvar. Se även rubriken Boende Hemmavarande vuxet barn.

HEMUTRUSTNING

Det ingår i skälig levnadsnivå att ha ett hem som fungerar tillfredsställande, men det finns ingen allmän rätt för den som får en bostad och har dålig ekonomi att få ekonomiskt bistånd till utrustning av bostaden. De flesta får därför hänvisas till att klara av situationen på det sätt som människor i allmänhet gör, d v s genom planering, sparande, lån och gåvor från nätverket etc. Detta gäller särskilt för unga personer som flyttar hemifrån och som har kunnat planera för sin flyttning till eget boende. Se handbok för ekonomiskt bistånd från Socialstyrelsen. Hembesök bör alltid göras och den individuella bedömningen ska ta hänsyn till de saker som redan finns i hemmet.

Nämnden bör ge ekonomiskt bistånd till hemutrustning utan villkor om att särskilda inköpsställen skall användas. Den enskilde skall själv specificera ansökan. Avseende hemutrustning, kan efter behov och bedömning, upp till 20% av prisbasbeloppet per hushåll beviljas av socialsekreterare men 10% anses vara skäligt att bevilja i normalfallet. Ytterligare 5% kan beviljas för varje ytterligare familjemedlem.

Den hemutrustning som avses kan gälla behov som t.ex. matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation. Även radio, TV/dator med internetuppkoppling kan ingå i en hemutrustning. Bistånd till TV kan utgå med max 1500 kr. Vid bedömning av behovet av dator med internetuppkoppling bör nämnden särskilt ta hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan. (Se avsnittet "Dator och internetuppkoppling"). Hemutrustningslån från CSN kan beviljas till flyktingar och vissa invandrare som har uppehållstillstånd och omfattas av det kommunala flyktingmottagandet. Ansökan om hemutrustningslån görs i regel via flyktingsamordnaren i kommunen. Bistånd till återbetalning av hemutrustningslån beviljas ej.

HYRESGÄSTFÖRENINGEN
Medlemsavgiften är en godtagbar utgift.

HEMTJÄNST
Avgiftstaxan för hemtjänst är konstruerad så att den enskildes egen ekonomi skall täcka denna utgift. Vid oklarheter och frågor, kontakta avgiftshandläggare.

HUSDJUR
Generellt beviljas inte ekonomiskt bistånd till kostnad för husdjur. Särskild prövning sker vid t ex kostnader för avlivning, utackordering p.g.a. institutionsvistelse eller motsvarande.

HUSHÅLLSEL OCH UPPVÄRMNING
Bistånd ska beviljas om kostnaden bedöms skälig, se Konsumentverkets beräkningar om genomsnittlig elförbrukning endast för vägledning. I fråga om skäliga kostnader måste det göras en individuell bedömning utifrån den biståndssökande. Om förbrukningen väsentligt överstiger konsumentverkets beräknade förbrukning (se konsumentverkets broschyr ”Koll på pengarna”) bör orsaken klarläggas.

Tips:
Kan elleverantören underlätta betalning av el genom att fakturera månadsvis och/eller fördela kostnaderna jämnare över året? Kan avbetalningsplan göras? Kan energisparrådgivare konsulteras? Har elbolaget, vid nyinflyttning, rätt uppgift om familjesammansättning för att kunna göra en bedömning av elförbrukningen. Kan sökanden minska sina kostnader genom att byta elleverantör?

Innevarande månads elfaktura är inte att betrakta som skuld. Se vidare under elskulder.
Tips för oberoende vägledning: http://energimarknadsbyran.se/

HYRESGARANTI
Hyresgaranti bör i första hand tillämpas som en tidsbegränsad lösning när en familj eller enskild förlorat fastighetsägarens förtroende angående betalningsförmåga samt är, eller löper risk att bli bostadslös. Den eller de boende som berörs skall innan socialtjänsten ikläder sig något betalningsansvar undersöka möjligheten att lösa sin situation på annat sätt. Exempelvis genom arrangemang med privat borgenär och/eller avbetalningsplan av hyresskuld.

HYRESSKULDER OCH AVHYSNING

Skulder är generellt inte godtagbara utgifter för ekonomiskt bistånd.

Inför bedömningen om eventuell rätt till ekonomiskt bistånd måste den enskilde själv först ta ansvar för sin situation bl.a. genom att förhandla med hyresvärden om avbetalningsplan, försöka ordna bostad osv. Borgensmäns ansvar är alltid all beakta som grundläggande vid bedömningar av ansökningar om ekonomiskt bistånd. Av dokumentationen skall det tydligt framgå bedömning och prioritering utifrån barnperspektivet. Om den enskilde under tiden hyresskulden uppstått varit berättigad till boendekostnad inom ramen för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap SoL, men inte ansökt, har han/hon rätt till ekonomiskt bistånd till den del av skulden om han/hon på så sätt kan återvinna sin hyresrätt.

Vid bifall till hyresskuld skall det ekonomiska biståndet inbetalas direkt till hyresvärd. För hushåll som är aktuella för ekonomiskt bistånd och tidigare erhållit ekonomiskt bistånd till hyresskuld skall hyran fortlöpande inbetalas direkt till hyresvärden.
Om ett meddelande om avhysning (utslagsbeslut) inkommer till socialnämnden från kronofogdemyndigheten tillsändes den eller de berörda omgående ett informationsbrev. I de fall det handlar om att en barnfamilj skall avhysas och inget skäligt, alternativt boende finns tillgängligt kan socialnämnden vara behjälplig med att ordna ett tillfälligt boende för familjen.

Utgångspunkter för bedömning av akut situation

Tidpunkten för den akuta nödsituationen är när den enskilde står eller kommer att stå utan bostad på grund av avhysning. Innan dess måste denna faktor vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd vägas samman med konsekvensen av avhysning för den enskilde.

Följande ska beaktas:

- Vilken möjlighet finns till annan likvärdig bostad vid en avhysning?
- Är det av rehabiliteringsskäl olämpligt med avhysning?
- Hur drabbar en avhysning barn i en barnfamilj med utgångspunkt från barnets behov av sin "vanliga" barnomsorg/skola?
- Information om möjligheten till budget- och skuldrådgivning bör alltid ges i dessa ärenden.

ID-HANDLINGAR

Kostnad för ID-handling ingår i skälig levnadsnivå. Gratis legitimation kan erhållas via ungdomskonto i bank. Ekonomiskt bistånd till pass eller andra resedokument beviljas generellt sett inte.

ID-kort till barn ingår i skälig levnadsnivå från att barnet fyllt 13 år enligt Kammarrätten i Göteborg 2018-02-21, mål nr 94-18.

INHIBITION

Om den som överklagar ett beslut begär inhibition (att beslutet tills vidare inte ska gälla) ska ärendet omedelbart sändas över till den domstol som prövar överklagandet och inhibitionsyrkandet. Omprövning kan ej göras av socialnämnden.

INKOMSTER

Grunden är att alla inkomster den enskilde kan förfoga över räknas med vid beräkningen av rätten till ekonomiskt bistånd.
Exempel på inkomster som räknas med är lön, A-kassa, aktivitetsstöd, etableringsersättning, sjukpenning, bostadsbidrag, föräldrapenning, pension, skatteåterbäring, underhållsstöd, barnbidrag, studiebidrag och efterlevandestöd. För undantag, se Socialstyrelsens handbok om Ekonomiskt bistånd.

Habilteringsersättning

Habiliteringsersättning är en inkomst som betalas ut till deltagare i daglig verksamhet. Habiliteringsersättningen ska räknas med som en inkomst.

Vårdbidrag

Vårdbidrag är en ersättning från Försäkringskassan som inte längre går att ansöka om, men det är fortfarande vissa personer som har kvar ersättningen sedan tidigare.
Omkostnadsdelen i vårdbidraget räknas som regel inte med som inkomst vid ansökan om ekonomiskt bistånd, dock räknas arvodesdelen med.
Den person som inte tidigare haft vårdbidrag kan ansöka om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning vilka är ersättningar som ersätter vårdbidraget.
Omvårdnadsbidraget räknas med som en inkomst. Merkostnadsersättningen räknas inte med som en inkomst.

INKOMST- OCH BERÄKNINGSPERIOD

Socialnämnden bör i regel beräkna ekonomiskt bistånd utifrån de inkomster hushållet hade kalendermånaden före den månad som beräkningen avser. Inkomster som hushållet har fått tidigare bör i regel inte vid nybesök påverka beräkningen, om de inte var mycket höga eller avsedda för en viss längre tidsperiod, t.ex. ett avgångsvederlag. Det åligger den enskilde att planera och ansvara för sin ekonomi. Hänsyn skall tas till om den enskilde i förväg kunnat förutse inkomstbortfallet.

Om ansökan om ekonomiskt bistånd avser en annan period än en kalendermånad, bör biståndet i regel beräknas från och med den dag den enskilde kontaktade socialnämnden. Om den enskilde har angivit ett senare datum i ansökan, bör detta gälla.

INTERNET

Ekonomiskt bistånd till internet kan beviljas med max 200 kr/månad. I det fall den ansökta internetkostnaden ingår i ett mobilabonnemang bör detta anses ingå i riksnormen.

JOBBSTIMULANS

För den som har uppburit försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 % av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd. Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha mottagits under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen. Bestämmelsen finns i 4 kap. 1b§ SoL.

Bestämmelsen omfattar inte sådana inkomster som träder i stället för eller grundas på anställningsinkomster, såsom sjukpenning, sjukersättning, föräldrapenning, pension eller livränta. Inte heller omfattas till exempel inkomst av kapital eller näringsverksamhet eller ersättningar i form av skadestånd. Vid bedömningen av behovet av ekonomiskt bistånd räknar man på den enskildes faktiska inkomst, dvs. inkomst efter skatteavdrag.

Jobbstimulansen innebär att det skapas ett utrymme för den enskilde att öka sin konsumtion eller att spara en del av sin inkomst. Om den enskilde väljer att spara inkomsten ska det inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd under den tvåårsperiod som den särskilda beräknings-regeln gäller.

JURIDISKA KOSTNADER

Advokatkostnader/Rättshjälpskostnader

Rättshjälpslagen från 1996 har starkt förändrat förutsättningarna för rättshjälp. Den enskilde skall enligt lagen i första hand utnyttja rättsskyddet i sin försäkring. Endast om den enskilde inte har ett rättsskydd som täcker behovet kan rättshjälp beviljas. Rättshjälp skall normalt föregås av rådgivning hos en jurist. Tre olika typer av avgifter kan bli aktuella för person med behov av juridiskt stöd, nämligen självrisk till försäkring, rådgivningsavgift vid rådgivning och rättshjälpsavgift för den som beviljats rättshjälp.

Föräldrar med behov av samtal för att nå enighet i frågor om vårdnad och umgänge skall i första hand hänvisas till familjerätten. Om samtal vid familjerätten inte leder till avtal eller annan överenskommelse kan ekonomiskt bistånd till juridisk hjälp beviljas med kostnad för självrisk alternativt avgift för rådgivning eller rättshjälp.

Ekonomiskt bistånd till juridisk hjälp i familjerättsärenden som inte berör barn skall normalt ej beviljas. Vid ansökan om skilsmässa kan bistånd till ansökningsavgift vid tingsrätten beviljas.

Kostnader i samband med rättegång såsom exempelvis resor, kost och logi kan den enskilde begära ersättning för vid aktuell domstol.

KLÄDER

Kostnader för kläder ingår i norm. Särskild prövning kan göras om ett hushåll vid enstaka tillfälle har ett omfattande behov av inköp av kläder och skor. Detta gäller i första hand barnfamiljer.

KONTOUTDRAG

Vid en första ansökan om ekonomiskt bistånd skall ekonomisk översikt (vid vissa banker benämnt kontoöversikt eller engagemang) samt kontoutdrag från samtliga bankkonton för de senaste **tre** månaderna inges. Detta gäller för samtliga familjemedlemmar, även barn. Vid löpande ansökningar skall kontoutdrag lämnas för den senaste månaden. Kontoutdrag skall tas från och med den dag som föregående månads kontoutdrag avslutades med. Den enskilde skall i första hand själv ta ut och inge kontoutdrag via till exempel bank, egen dator eller bibliotek.

KOMPETENSHÖJANDE VERKSAMHET

Socialnämnden får j m l 4 kap 4-6 §§ begära att den som uppbär ekonomiskt bistånd och som inte kunnat beredas lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd, under viss tid skall delta i en av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Socialnämnden kan inte anvisa en enskild till praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet innan ansökan om ekonomiskt bistånd har prövats och den enskildes behov av kompetenshöjande verksamhet är utredd. Den kompetenshöjande verksamheten ska var individuellt utformad och det innebär att socialnämnden inte kan kräva deltagande i sådan verksamhet från första dagen som bistånd ges för.

För anvisning till praktik eller kompetenshöjande verksamhet skall samråd ske med Arbetsförmedlingen.
Enskilda som deltar i praktik och kompetenshöjande verksamhet kan under den tid som verksamheten pågår uppbära ekonomiskt bistånd om dennes behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Enskilda som väljer att inte delta i anvisad praktik eller kompetenshöjande verksamhet riskerar avslag på sin ansökan om ekonomiskt bistånd.

KOSTTILLÄGG

Då någon av medicinska skäl har behov av särskild kost som är dyrare än vanlig kost skall tillägg göras med fastställt belopp. Se www.konsumentverket.se. Förutsättningen för att

bistånd skall utgå till särskild kost är att det finns intyg från läkare alternativt dietist som styrker merkostnaden.

Vid beslut om förhöjt bistånd på grund av sjukdom eller funktionsnedsatta skall hänsyn tas till om de merkostnaderna helt eller delvis täcks av vårdbidrag eller handikappersättning.

KRIMINALVÅRDADE/HÄKTADE

Under fängelsevistelse upp till sex månader kan ekonomiskt bistånd utgå för hyran om den dömde annars löper risk att förlora sin bostad. Om hyresvärd godkänner bör lägenheten hyras ut i andra hand under strafftiden. I övrigt kriminalvårdens ansvar.

Det är folkbokföringskommunen som har ansvar för ekonomiskt och eventuellt annat stöd och hjälp som den enskilde behöver under första månaden efter avtjänat straff. Om den kriminalvårdade inte är folkbokförd i Sverige, gäller vistelsekommunens ansvar efter avtjänat straff.

KRONOFOGDEMYNDIGHETEN

Den enskilde skall i första hand kontakta Kronofogdemyndigheten för att kontrollera att de har införsel med rätt belopp. Införsel av skuld genom Kronofogdemyndigheten är inte en godtagbar utgift. Vid införsel som redan är avdragen från inkomsten skall den enskilde fortsättningsvis söka uppskov/anstånd med skulden via Kronofogdemyndigheten. Anstånd kan beviljas t.ex. vid omfattande tandvård och vid inköp av glasögon.

KURSLITTERATUR

Studier skall i första hand finansieras på annat sätt. Om socialnämnden godkänner studier, vilket främst gäller studier på grundskolenivå, är kurslitteratur en godtagbar utgift. Den enskilde skall i första hand undersöka möjligheten att låna eller köpa begagnad kurslitteratur.

KÖRKORT

Ekonomiskt bistånd beviljas normalt sett inte för körkort. För det krävs att det finns särskilda skäl i det enskilda fallet, som gör att körkort är nödvändigt för att den enskilde ska kunna bli självförsörjande eller att det finns andra mycket starka skäl.

Hos CSN finns möjligheten till att ta körkortslån. För att få detta ställer CSN vissa villkor. Villkoren är olika beroende på ålder men det grundläggande villkoret är att den enskilde ska vara arbetslös. Mer information: https://www.csn.se/bidrag-och-lan/korkortslan.html

LÅN

Lån är inte en godtagbar utgift.

LÅNGVARIGT EKONOMISKT BISTAND

När ett hushåll uppburit ekonomiskt bistånd under tre månader eller längre definieras det som långvarigt biståndsberoende.

MAGASINERINGSKOSTNAD

För personer som saknar permanent bostad kan ekonomiskt bistånd till kostnad för magasinering av egna tillhörigheter beviljas efter individuell prövning. Beslutet ska vara tidsbegränsat (i normalfallet 3 månader) och omprövas vid behov. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman. Vid bedömningen ska också följande beaktas:

- Möjligheten för den sökande att inom överskådlig tid erhålla egen bostad eller magasinering genom egna kontakter
- Kostnaderna för magasinering i förhållande till kostnad för nyanskaffning av hemutrustning
- Bohagets innehåll och skick
- Konsekvenser för den enskilde vid eventuell försäljning av bohaget

MIGRANTER

Asylsökande flyktingar omfattas av LMA (Lagen om Asylsökande) och skall vid kommunplacering ha sin försörjning i form av introduktionsersättning administrerad via kommunens flyktingsamordnare. För asylsökande som kommunplacerats finns möjlighet att hos CSN ansöka om hemutrustningslån.

Utländska medborgare, som inte omfattas av LMA, vilka är bosatta i Sverige och beviljats uppehållstillstånd/arbetstillstånd, kan ha samma rätt till ekonomiskt bistånd som svenska medborgare. Utländska medborgare skall dock inte ligga värdlandet till last och kan därför få avslag på ansökan om ekonomiskt bistånd under sina två första månader i landet.

Utomeuropeiska medborgare som inte beviljats uppehållstillstånd/arbetstillstånd betraktas av Migrationsverket som turister och skall för sin försörjning hänvisas till sitt lands ambassad.

Generellt gäller för denna kategori att ansökan om uppehållstillstånd söks via utlandsambassad och att det under utredningstiden inte föreligger rätt att vistas i Sverige på annat sätt än som turist.

Alla som vill besöka Sverige måste ha giltigt pass och pengar för sitt uppehälle här och för sin hemresa. De som behöver visum måste dessutom ha individuell medicinsk reseförsäkring som täcker kostnader som kan uppstå i samband med akut läkarhjälp, brådskande sjukhusvård samt transport till hemlandet av medicinska skäl. Sådan försäkring skall täcka kostnader på minst 30 000 euro.

För utländska medborgare vilka beviljats uppehållstillstånd i egenskap av egenföretagare gäller samma villkor som för andra egenföretagare. I Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. under rubriken Ersättning till kommuner för särskilda kostnader anges i §§ 16-21 ett antal situationer där socialtjänsten haft kostnader för vilka möjlighet finns att återkräva dessa från Migrationsverket.

För mer information se dokument om EU-rätt.

Migranter med nedsatt arbetsförmåga
För migranter som beviljats UT och av Arbetsförmedlingen bedömts ha nedsatt arbetsförmåga, kan återsökning göras från Migrationsverket för utbetalat bistånd. Bedömning i nedsatt arbetsförmåga måste ske innan de har slutfört etableringsprogrammet.

NÖDSITUATION

Vid nödsituation där den enskilde saknar såväl kontanta medel som mat, kan bistånd i form av livsmedelsnorm beviljas efter särskild prövning vid enstaka tillfälle. Detta gäller dock främst till barn. Om den enskilde vid upprepade tillfällen försätter sig i nödsituation kan ansökan avslås. Bistånd kan även beviljas vid akut behov av receptbelagda läkemedel.

Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning.

Är tiden mycket knapp bör ändå följande överväganden göras:

• Är det en akut nödsituation?
• Finns barn i familjen?
• Finns sjukdom hos den sökande som skulle kunna förvärras om han eller hon inte får hjälp?
• Har den sökande medicinska eller sociala problem som medför svårigheter att ta eget ansvar för sin situation?
• Känner den sökande till socialtjänstens normer och beräkningsgrunder och har han eller hon tidigare fått information om dem?
• Kan den sökande få hjälp från familj eller vänner?
• Är behovet av ekonomisk hjälp återkommande trots egen försörjning?

Bistånd till personer som regelmässigt har egna inkomster över riksnorm skaprövas restriktivt och endast beviljas om den sökande bedöms ha svårigheter att själv ta ansvar för sin ekonomi och livssituation.

Vid nöd och beviljad matpeng betalas det ut genom rekvisition. Om det är en stor summa används flera rekvisitioner.

PAPPERSLÖSA

Med papperslös avses en person som befinner sig i Sverige utan tillstånd. I denna grupp ingår personer som har fått ett utvisningsbeslut, personer vars uppehållstillstånd har löpt ut eller återkallats och personer som aldrig har sökt något uppehållstillstånd. Hit hör också EU-medborgare och deras familjemedlemmar som saknar uppehållsrätt.
Papperslösa saknar legal bosättning i Sverige. Socialtjänstens ansvar är därför begränsat till stöd och hjälp i akuta situationer (nöd) när personen vistas i kommunen (2 kap 1 § SoL).

PERSONER 65 ÅR OCH ÄLDRE

Personer som är 65 år och äldre, som saknar rätten till ålderspension och ansöker om ekonomiskt bistånd, ska hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om äldreförsörjningsstöd i stället. Om ekonomiskt bistånd beviljas i avvaktan beslut hos Pensionsmyndigheten ska biståndet återsökas enligt bestämmelserna i lagen om allmän försäkring (AFL, 17 kap. 1 § andra stycket).

PONTIBUS

Vid deltagande i arbetsmarknadsinsatsen Pontibus kan kostnad för inköp av träningsskor beviljas om den sökande har rätt till bistånd i övrigt. Maxkostnaden som beviljas är 500 kr.

Under deltagande i Pontibus kan även månadskostnad för gymmedlemskap beviljas om individen kan redovisa utgiften. Om individen avslutar sitt deltagande i Pontibus beviljas inte längre kostnaden för gym.

REDUCERAD RIKSNORM

Reducering av försörjningsstöd får endast göras utifrån särskilda skäl och i det enskilda fallet. Följande situationer kan bli aktuella:

• Den sökande har kunnat försörja sig men inte gjort det och saknar därför nödvändiga medel. Har t.ex. avstått från arbete eller inte stått till arbetsmarknadens förfogande.
• Den sökande har haft inkomster till sin försörjning men använt dem på annat sätt, tappat eller blivit bestulen på inkomsterna och saknar därför medel till sitt uppehälle.
• Det är uppenbart att den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i försörjningsstödet eller att hon/han inte använder biståndet till avsett ändamål.
• Den enskilde, utan giltigt skäl, uteblir från SFI-undervisning eller kompetenshöjande åtgärd.

RÅDRUM

En sökande kan vid ansökningstillfället äga en tillgång, t.ex. en bil eller ett konstföremål, som kan säljas för att på så sätt få pengar för att klara sitt uppehälle. För att ge den sökande möjligheten till att sälja sin tillgång bör ett skäligt rådrum beviljas. Ett rådrum är en tidsfrist för den sökande att sälja tillgången för att få pengar. Under rådrummet beviljas bistånd till uppehället och livsföringen i övrigt. Om behovet av ekonomiskt bistånd bedöms vara kortvarigt beviljas biståndet mot återbetalning när tillgången är såld. Längden på rådrumet beror på hur pass lång tid som det skäligen kan ta för att sälja tillgången och kan omfatta allt från en till fyra månader.

Om bedömningen är att en boendekostnad inte är skälig, bör kostnaden i regel ändå godkännas under en övergångstid så att den sökande ges skäligt rådrum att förändra sin boendekostnad. Med skäligt rådrum vid för hög boendekostnad, avses en tidsperiod som i regel inte understiger fyra månader från den tidpunkt då den enskilde fick information om socialförvaltningens bedömning. Den faktiska boendekostnaden bör godkännas så länge den sökande aktivt medverkar till att finna ett billigare boende eller på annat sätt försöker sänka sina boendekostnader. Ovanstående bör inte tillämpas, om boendet är en särskilt dyrbar nödlösning, t.ex. boende på hotell, och socialförvaltningen kan erbjuda ett billigare alternativ med godtagbar standard i avvaktan på en permanent lösning.

Om den sökande efter information från socialförvaltningen och efter skäligt rådrum väljer att behålla ett boende med en kostnad som inte är skälig, bör ekonomiskt bistånd beräknas utifrån den boendekostnad som bedöms skälig för en låginkomsttagare på orten.

Beslut om rådrum ska vara formellt fattat och delgett sökande med besvärshänvisning så att den sökande kan överklaga beslutet i vederbörlig ordning.

SEMESTER OCH REKREATION

Det kan finnas särskilda skäl att bevilja bistånd till semester/rekreation, t.ex. barnfamiljer med långvarigt ekonomiskt bistånd, eller hos vuxna med medicinska eller sociala problem. Ekonomiskt bistånd till rekreation kan avse t.ex. tåg-eller buss resa samt logi och för barn, t.ex. en koloni-eller lägervistelse. Nivån på det beviljade biståndet ska prövas utifrån vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd med. Upplys om möjligheten att söka fondmedel.

SJUKHUSVÅRD

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till kostnader för hälso-och sjukvård. Ekonomiskt bistånd bör omfatta kostnader för sådan vård och behandling som avses i hälso-och sjukvårdslagen och som en region är skyldig att svara för. Vid sjukhusvård skall bistånd motsvarande livsmedel reduceras från riksnormen.

SJUKRESOR

Regionen ersätter sjukresor i efterhand mot inskickande av kvitton och reseblankett till Sjukreseenheten. Allmänna kommunikationer skall användas i första hand men då detta inte är möjligt kan egen bil nyttjas. Buss- och tågbiljett kan fås av den mottagning dit man är kallad.

Vid resor med sjuktaxi kan egenavgiften beviljas i avvaktan på att högkostnadsnivå uppnås.

SJUKSKRIVNA

Nedsatt eller bristande arbetsförmåga skall styrkas med läkarintyg. Den enskilde kan vara berättigad till kompletterande ekonomiskt bistånd om sjukpenningen är otillräcklig. Ekonomiskt bistånd kan även utgå som förskott på förmån j m I 9 kap 2 § SoL, för sjukskrivna som väntar beslut från Försäkringskassan, eller som överklagat beslut om indragen sjukpenning. Se avsnittet Återkrav.

Sjukskrivna ska sjukanmäla sig till ansökan om sjukpenning hos Försäkringskassan, oberoende om de har någon aktuell SGI eller inte, samt ansöka om samordning av rehabiliteringsinsatser. Anmälan Sjukanmälan till Försäkringskassan ska göras samma dag som man sjukskrivs av läkare.
Den som varit sjukskriven mer än ett år ska ansöka om aktivitets- eller sjukersättning hos Försäkringskassan. Om sjukdomen är av sådan art, att sjukskrivande läkare bedömer att personen inte kommer att återfå arbetsförmågan kan ansökan om aktivitets- eller sjukersättning göras tidigare. För att vara berättigad till försörjningsstöd ska personen medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför. Arbetslösa som är

sjukskrivna på deltid ska delta i arbetssökarverksamhet i förhållande till sjukskrivningens omfattning.

SJUKVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSKOSTNADER

Ekonomiskt bistånd utgår till faktiska läkarvårdskostnader och läkemedelskostnader enligt recept. För att bistånd till läkarvård och läkemedel skall utgå skall den enskilde uppvisa kvitton alternativt fakturor på sina utlägg. Den enskilde skall undersöka möjligheten till delbetalning av sina läkemedelskostnader hos apoteket. ~~Sedvanlig kreditprövning görs.~~ Rätt till bistånd gäller också för behandling som tillhandahålls av annan vårdgivare som är ansluten till Försäkringskassan. Bistånd i andra fall till alternativ behandling/läkemedel och psykoterapi kan beviljas endast om det rekommenderas av läkare och inte kan tillhandahållas av hälso-och sjukvården.

Faktisk kostnad för läkarbesök och andra besök inom sjukvården som ordinerats av läkare beviljas upp till högkostnadsskydd. För aktuella nivåer för frikort och högkostnadsskydd, se www.regionkalmar.se.

Bistånd utgår inte till kostnader för uteblivna besök.

SKADESTÅND

Det finns två slags skadestånd; ideella och ekonomiska. De ideella avser ersättning för bl.a. fysiskt och psykiskt lidande vid personskador och kränkningar av den personliga integriteten. De ekonomiska avser kompensera ekonomiska förluster. Det går inte att generellt bortse från skadestånd vid bedömningen av rätten till ekonomiskt bistånd. Skadeståndet kan vara avsett att bekosta dyrbar vård och behandling för ett vårdbehov som uppkommit på grund av brottet, vilket det är rimligt att beakta vid biståndsbedömningen.

Den del av mottagna skadeståndet som ska tas med vid beräkning är ideell del för ”sveda och värk”.

Skadestånd gällande den ekonomiska delen avsett för särskilt ändamål som t.ex. ersättning för läkar- eller tandvårdsbehov som uppkommit av skadan ska inte tas med vid beräkningen. Finns undantag t.ex. om nämnden redan har beviljat dessa kostnader.

SKATT

Överskjutande skatt medräknas som inkomst. Om den överskjutande skatten går direkt till

Kronofogdemyndigheten skall summan inte medräknas. Möjlighet finns i vissa fall att göra förtida utbetalning av överskjutande skatt, om Skattemyndigheten bedömer att det finns starka sociala skäl för detta. Egna företagare har annan utbetalningsperiod än övriga, vanligtvis i december.

Kvarskatt är ej en godtagbar kostnad . Den enskilde skall i första hand söka anstånd/avskrivning av skulden.

SKULDER

Skulder är inte en godtagbar utgift. Det ankommer på den enskilde att i första hand söka uppgörelse med fordringsägaren genom anstånd eller avbetalning. Skulder som bör betalas för att uppnå skälig levnadsnivå kan beviljas i förebyggande syfte, t.ex. a-kasseavgift. Statliga skulder t.ex. skatteskuld, böter, underhållsstöd, studieskuld etc. beviljas generellt sett inte. Andra alternativa lösningar kan prövas, t.ex. skuldsanering enligt skuldsaneringslagen, avskrivningar, ackord och dylikt. Vid skuld till Försäkringskassan ska den sökande hänvisas till Försäkringskassan för att få anstånd med betalningen eller få skulden avskriven. Vid hyresskuld -se avsnitt för detta, likaså elskuld.

Socialsekreteraren kan förmedla kontakt med kommunens budget-och skuldrådgivare.

SOCIALT KONTRAKT

Vid ansökningar om socialt kontrakt görs en boendeutredning av socialsekreterare. Individen ska kunna uppvisa att hen har sökt i ett brett område på egen hand. Avser i huvudsak barnfamiljer men är i sig inte tillräckligt för att få bistånd till socialt kontrakt. Kontrakten bör enligt tidsplan emellan hyresgäst och bostadsföretag övergå till hyresgästen. Om den enskilde avböjer erbjudande från socialnämnden om bostad kan socialnämnden anses ha uppfyllt sitt uppdrag. Se ytterligare info i *Riktlinje för handläggning av bistånd i form av socialt kontrakt*.

SPÄDBARNSUTRUSTNING

Socialsekreterare kan bevilja högst 10% av basbeloppet. Detta gäller främst till första barnet. Det kan även finnas skäl med utrustning till ytterligare barn. I första hand skall behovet tillgodoses genom begagnad utrustning. Den enskilde skall själv uppge vad hen söker till. För barnkläder, se avsnitt Kläder.

STUDENT OCH SKOLAVSLUTNING I ARSKURS 9

Bistånd kan utgå med maximalt 1000 kr till kläder och dylikt vid student och skolavslutning i årskurs 9.

STUDIER

Studerande på grundskole-, gymnasial- och eftergymnasial nivå är inte berättigade till försörjningsstöd. För dessa grupper finns i regel andra finansieringsalternativ.

Ungdomar under 21 år som går i skolan

Försörjningsansvaret åligger vårdnadshavare enligt 7 kap 1 § 2 st till dess att barnet fyller 18 år. Om barnet går i skola efter denna tidpunkt är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgången pågår dock längst till dess att barnet fyller 21 år. Om barnet studerar på gymnasienivå eller lägre efter denna tidpunkt är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgången pågår dock längst till dess att barnet fyller 21 år. Krav kan dock ställas att ungdomar mellan 18 och 21 år fullföljer sina studier och erhåller studiebidrag. I de fall ungdomen har ogiltig frånvaro och blir av med sitt studiebidrag kan det räknas med som fiktiv inkomst. Om hushållet även blir av med bostadsbidraget på grund av ungdomens uteblivna studiebidrag, kan även bostadsbidraget räknas med som fiktiv inkomst. Kammarrätten i Göteborg mål nr 5946-18.

Anledning till frånvaron ska utredas och samtal bör hållas med föräldrar och ungdomen.

Om vårdnadshavare saknas eller om föräldrarna inte klarar försörjningssansvaret kan försörjningsstöd för gymnasiestudier beviljas fram till dess att den unge har möjlighet att finansiera sitt uppehälle genom lån och bidrag från CSN. Detta ges möjlighet från och med höstterminen det år man fyller 20 år.

Ekonomiskt bistånd kan utgå av särskilda skäl. t.ex. vid planering i samråd med AF. Och då studiefinansiering inte är möjlig på annat sätt.

När det gäller ungdomar som studerar på annan ort och är inackorderade i elevhem eller liknande, ska inackorderingsbidrag sökas. Detta är olika stort beroende på hur långt avstånd det är mellan skola och hem. Det finns även möjlighet att i vissa fall beviljas ett förstärkt inackorderingstillägg, vilket söks via gymnasieförbundet eller CSN beroende på skola.

Vuxenstuderande på grundskolenivå och SFI

Vuxna som studerar på grundskolenivå eller SFI kan ha rätt till försörjningsstöd i de fall Arbetsförmedlingen bedömer att studierna är en förutsättning för att den enskilde i framtiden ska kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Beslut om helt eller kompletterande försörjningsstöd fattas för en tidsbegränsad period och omprövas terminsvis. En förutsättning för beviljande av försörjningsstöd är att alla andra bidragsformer är prövade. Försörjningsstödet bör inte beviljas vid ogiltig frånvaro från studier. Avdrag görs i försörjningsstödet motsvarande det antal dagar den ogiltiga frånvaron pågått. Vid upprepad frånvaro utan giltigt skäl bör ansökan om försörjningsstöd avslås i sin helhet.

Vid studier på SFI är det godkänt att studera till och med nivå C. Därefter anses den sökande ha förvärvat tillräckliga kunskaper i det svenska språket för att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Individuell prövning görs om den enskilde kan kombinera SFI med arbete. Vid deltagande på SFI, Alfa CE och motsvarande ska närvarorapport inges månadsvis. Vid ogiltig frånvaro görs avdrag med motsvarande antal dagar.

Vuxna som studerar på grundskolenivå eller SFI kan ha rätt till försörjningsstöd i de fall Arbetsförmedlingen bedömer att studierna är en förutsättning för att den enskilde i framtiden ska kunna stå till arbetsmarknadens förfogande.

Beslut om helt eller kompletterande försörjningsstöd fattas för en tidsbegränsad period och omprövas terminsvis. En förutsättning för beviljande av försörjningsstöd är att alla andra bidragsformer är prövade.

Försörjningsstödet bör inte beviljas vid ogiltig frånvaro från studier. Avdrag görs i försörjningsstödet motsvarande det antal dagar den ogiltiga frånvaron pågått. Vid upprepad frånvaro utan giltigt skäl bör ansökan om försörjningsstöd avslås i sin helhet. Vid studier på SFI är det godkänt att studera till och med nivå D. Därefter anses den sökande ha förvärvat tillräckliga kunskaper i det svenska språket för att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Individuell prövning görs om den enskilde kan kombinera SFI med arbete. Vid deltagande på SFI, Alfa CE och motsvarande ska närvarorapport inges månadsvis. Vid ogiltig frånvaro görs avdrag med motsvarande antal dagar.

Det är viktigt att den sökande är informerad om skyldigheten att delta på SFI-undervisningen och att det likställs med att arbeta. Vilket medför att om man inte studerar (arbetar) för man inget försörjningsstöd (lön).

Informationen ska ges vid första besöket och upprepas vid behov. Regeln om avdrag tillämpas från och med första ansökningstillfället efter att informationen har getts till den sökande.

Avdrag på försörjningsstödet
För varje ogiltig frånvarodag görs avdrag med 1/21 av familjens totala norm. En halv dags ogiltig frånvaro innebär avdrag med 0.5/21 av familjens totala norm. Halv dags frånvaro räknas all frånvaro som är mindre än 50 % av dagen. Allt över 50 % räknas som en hel dag.

Ex: familjen AA har en norm för juni på 15.000:-. AA har 1 dags ogiltig frånvaro och hans fru har 0.5 dags ogiltig frånvaro från SFI-undervisningen.
Avdraget blir 1.5/21 x 15.000 = 1.071:-.

Vuxenstuderande på gymnasie- och högskolenivå
Vuxna studerande kan endast i undantagsfall anses vara berättigade till bistånd för sin försörjning men ska då ha en planering tillsammans med handläggare och arbetsförmedling. Normalt bör deras behov vara tillgodosedda genom de stödformer som finns inom studiemedelssystemet.

I hushåll med två vuxna där ena parten studerar och har fullt studiemedel, bidrag och lån, räknas denne bort vid beräkning av försörjningsstöd. Detta gäller inte de fall då vuxenstuderande tillåts studera med kompletterande försörjningsstöd enligt ovan. Den studerande ska genom studiemedlen svara för sin försörjning och utgifter förknippade med studierna. Försörjningsstödet för hushållet i övrigt beräknas utifrån att den studerande bidrar till hälften av nettohyran och hälften av hushållets godkända utgifter i övrigt. Barnperspektivet beaktas i dessa fall på så sätt att bistånd beviljas enligt norm.

Efter prövning kan ekonomiskt bistånd utgå

- i akuta situationer i samband med sjukdom. eller då minderåriga barn finns i familjen och det föreligger nöd .
- när studierna är ett led i förebyggande/rehabiliterande insatser.

Vid studier under ett sammanhängande läsår beräknas studiemedel från CSN under tio månader. Rätt till ekonomiskt bistånd under jul och nyårsperioden utgår som regel inte därför att de studerande genom studiemedel kan tillgodose sina behov. Socialnämnden kan inte ställa krav på att studiestödet ska räcka under en längre period än den som angivits av den utbetalande myndigheten.

Ferier
För att beviljas bistånd under sommarferier ska de studerande sedan vårterminens start varit

aktivt arbetssökande (se aktivt arbetssökande) samt kunna verifiera detta. I annat fall riskerar man att ej ha rätt till ekonomiskt bistånd. De som har förvärvsarbete under sommaren skall i första hand ansöka om förskott hos arbetsgivaren.
Om hemmavarande barn feriearbetar, se rubrik Barns tillgångar.

STÖLD

Förlust av pengar p.g.a. stöld eller tappad plånbok ersätts inte förutom med sådant bistånd som är nödvändigt för att undvika en nödsituation. För övrigt hänvisas till sökandens hemförsäkring samt möjligheter till avbetalning av uppkomna skulder. Polisanmälan ska uppvisas. Enskild som upprepat tappar pengar eller blir bestulen ska informeras om att han eller hon har eget ansvar för att på ett betryggande sätt förvara sina pengar så att inte samma situation uppstår igen. Information bör lämnas om olika sätt att använda autogiro och direktöverföringar mellan konton för att undvika att tillhandahålla stora summor kontanter.

TANDVÅRD

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till skäliga kostnader för akut och nödvändig tandvård. Besök för kostnads-och behandlingsförslag är en godtagbar utgift. Ansökan om tandvård skall om möjligt göras innan besök hos tandläkare företas. I första hand rekommenderas det billigaste alternativet.

Vid bedömningen av om tandvård skall beviljas måste hänsyn tas till den enskildes möjligheter att inom rimlig tid själv bekosta vården. Möjligheten till avbetalning kan finnas. Hos Folktandvården och Specialist-och sjukhustandvården är delbetalning på sex månader möjligt. Regionet gör upp avbetalningsplan med Visma Collectors och det tillkommer en uppläggningsavgift på 170 kr samt 60 kr per betalningstillfälle. Om den enskilde behöver ytterligare vård under avbetalningstiden erbjuds akuttandvård.
Personer som kan bli aktuella är de som under längre tid uppburit ekonomiskt bistånd eller haft motsvarande inkomster och därmed inte haft möjlighet att bekosta erforderlig tandvård. Det kan också gälla personer som till följd av sjukdom eller funktionshinder har behov av återkommande och omfattande tandvård, som inte täcks av tandvårdsförsäkringen eller Regionet (de bekostar nödvändig tandvård efter intyg från läkare, kostnad motsvarande högkostnadsskydd) och som de själva saknar möjligheter att bekosta. Ekonomisk hjälp till tandvård kan också i vissa fall vara av avgörande betydelse för den enskildes möjligheter att kunna komma ut på arbetsmarknaden och bli självförsörjande.

Vid behov av mer omfattande tandvård skall behandlings-och kostnadsförslag skickas till förtroendetandläkare för bedömning.

Vid bedömningen av bistånd till tandvård ska särskilt beaktas vid vilken tid den sökande kan beräknas bli självförsörjande. Om biståndsbehovet är kortvarigt bör endast akut tandvård

beviljas. Om den sökande kan beräknas bli självförsörjande under den tid tandvårdsbehandlingen ska genomföras, är huvudregeln att rätten till bistånd avseende kostnad för tandvård prövas månadsvis i samband med handläggning av ansökan om fortsatt försörjningsstöd. Tandvårdsfaktura inlämnas i de fallen månadsvis efter varje behandlingstillfälle. Om bistånd beviljas till hela tandvårdskostnaden sker utbetalning till tandläkaren.

TELEFONABONNEMANG

Både fast-och mobiltelefonkostnad ingår i riksnormen. Tecknande av abonnemang godkänns enbart om särskilda skäl föreligger. Depositionsavgift beviljas ej då andra billigare alternativ finns att tillgå.

Kostnader för flytt av telefonabonnemang kan beviljas om flytten anses motiverad.

TILLGÅNGAR

Alla realiserbara tillgångar ska användas för den enskildes försörjning innan han eller hon har rätt till bistånd. Med realiserbara tillgångar menas bankmedel, aktier eller andra värdepapper, bil, båt, fastighet, bostadsrätt, dyrbara konst- eller samlarföremål, häst etc. Eventuella tillgångar framgår av slutskattsedel eller hemförsäkringsbrev.

Bil- och fordonsinnehav

Bil är en realiserbar tillgång och kan betraktas som en möjlig inkomst vid beräkning av försörjningsstöd om inte behovet bedöms som ytterst tillfälligt eller om synnerliga skäl föreligger enligt nedan.

Innehav av bil kan i vissa fall godtas av särskilda skäl. Sådana skäl kan vara:

1. *Arbetsresor*
Då den enskilde inte kan använda allmänna kommunikationer utan måste använda bil/MC för att komma till och från arbetet och/eller barnomsorg. Milkostnad beräknas utifrån den faktiska bensinkostnaden. Den enskilde skall ansöka om skattejämkning för arbetsresor. Är det ekonomiska biståndsbehovet långvarigt bör den enskilde föreslås byta arbete eller bostad.

2. *Medicinska skäl*
Har bilstöd beviljats från Försäkringskassan kan kostnaderna godtas med beaktande av grad av anpassning. Bilens värde kan överstiga ett basbelopp men värdet bör vara i nivå med erhållet bilstöd. Om någon enskild därutöver åberopar medicinska skäl till att inneha bil, ska läkarintyg inhämtas. Färdtjänst bör sökas i första hand. Även här gäller högsta värde ett basbelopp. Beslut om att ekonomiskt bistånd kan utgå trots bilinnehav. Beslut bör

tidsbegränsas.

3. *Sociala skäl*
Bilen kan i undantagsfall och för en övergångsperiod behövas av sociala skäl för att skälig levnadsnivå skall uppnås. (RA 1989 ref 99). Beslut bör tidsbegränsas.

Om den enskilde inte har behov av bil för att uppnå skälig levnadsnivå och har ett lån som enligt handling i bank eller bilfirma är direkt kopplat till bilinköpet, ska reglering av denna skuld godtas. Eventuellt överskott räknas som tillgång. Privata lån eller andra lån som inte kan visas härröra till bilköpet skall inte godtas.

Om bil godtas får bilens värde inte överstiga ett halvt basbelopp. Om bilinnehav godtas ska bistånd till kostnader för bilen generellt inte beviljas kan kostnader för trafikförsäkring, besiktning, parkeringsplats, garage och fordonsskatt godkännas.

Om den enskilde kunnat förutse den situation han hamnat i, men inte avyttrat tillgångar han har, tex. bilen, och behov av bil inte anses föreligga för att uppnå skälig levnadsnivå, medför bilinnehavet att rätt till ekonomiskt bistånd inte föreligger. Om den enskilde inte kunnat förutse den situation han hamnat i och behov av bil inte anses föreligga för att uppnå skälig levnadsnivå, skall skälig tid ges för att avyttra bilen.

Det har dock betydelse vad det sökta ekonomiska biståndet avser. Om det avser livsuppehället som för närvarande inte kan tillgodoses på annat sätt, kan det ekonomiska biståndet beviljas i avvaktan på att bilen avyttras. Avser det sökta ekonomiska biståndet annat bistånd j m I SoL, t ex tandvård eller hyresskuld, ska ekonomiskt bistånd inte beviljas i avvaktan på att bilen avyttras och behovet därigenom kan tillgodoses. Det beräknade värdet räknas då som tillgång och behovet kan tillgodoses på annat sätt än genom ekonomiskt bistånd. Om den enskilde väljer att behålla bilen/MC:n kan ekonomiskt bistånd inte beviljas.

Fritidshus/Egen fastighet/Bostadsrätt
Ekonomiskt bistånd till personer, som äger fastighet eller andel av fastighet/bostadsrätt, bör i princip inte beviljas annat än i akuta situationer eller under den tid som behövs för att sälja fastigheten/bostadsrätten, dock högst 3 6 månader. Fastigheten/bostadsrätten ska omgående lämnas till mäklare för försäljning. Om det finns särskilda skäl, fel säsong, tvist i samband med försäljning, etc. kan rådrum för försäljning förlängas. Biståndet ges med villkor om återbetalning. Även del i fritidshus ska räknas som realiserbar tillgång såvida det inte finns ett skrivet förbehåll som förhindrar försäljning. Om behovet av bistånd bedöms bli kortvarigt (mindre än tre månader) kan inte krav ställas på att fastigheten ska läggas ut till försäljning.

Bankmedel, aktier, obligationer
Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd inte ska beviljas sökande som har tillgångar i form

av kontanta medel eller värdepapper. Undantag ska göras för ålderspensionärer som får ha ett sparande uppgående till ett halvt basbelopp för ensamstående och helt basbelopp för sammanboende/äkta makar. Barn får ha sparkapital på upp till 15 % av basbeloppet. Syftet är att detta ska kunna användas för större kostnader för barnets räkning som exempelvis cykel, idrottsutrustning eller lägerverksamhet.

Bosparande
Alla former av bosparande räknas som realiserbar tillgång.

Pensionssparande
Pensionssparande räknas i princip som en tillgång. Möjligheten att ta ut pensionssparande ska alltid prövas. Om detta är omöjligt, ska den enskilde ges bistånd.

TURISTER

Återresa till hemorten kan beviljas på billigaste sätt. Om den enskilde är helt medellös kan ekonomiskt bistånd utgå till livsmedelsnorm under hemresedagen.

Gällande utländska turister ska de i första hand vända sig till respektive ambassad/konsulat för hjälp till hemresa och uppehälle.
Återresa till hemlandet kan beviljas på billigaste sätt. Om den enskilde är helt medellös kan ekonomiskt bistånd utgå till livsmedelsnorm under hemresedagen.

TVÄTTMASKIN

Bistånd till inköp eller reparationer av tvättmaskin beviljas endast till sökande med fysiska eller psykiska hinder som är styrkta av läkarintyg eller annan bedömning som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga. Om behovet av tvättmaskin uppstått pga. att fastigheten saknar tvättstuga, eller att denna är undermålig, ska sökande hänvisas till hyresvärden.

UNDERHÅLLSSTÖD

Underhållsstöd är inte en godtagbar utgift. När den underhållsskyldige tillfälligt saknar förmåga att betala, skall kontakt tas med Försäkringskassan för nedsättning eller anstånd med betalningen. I de fall utmätning görs bör den enskilde kontakta Kronofogdemyndigheten.

Vid växelvis boende kan ansökan om underhållsstöd vid växelvis boende göras av båda föräldrarna.

UMGÄNGESKOSTNADER

Föräldrar kan själva komma överens om att den förälder som erhåller underhållsstöd betalar en summa direkt till den bidragsskyldige föräldern när denna haft umgänge med barnet.

Full norm skall utgå för umgänge med barn beräknat efter antal dygn för att möjliggöra för barnet att ha ett regelbundet umgänge.
Kostnader för umgänge med barnet beviljas i regel för sex dagar per månad.
Nämnden bör beakta vad som reglerats genom dom eller genom avtal om umgänge. Det är inte längre möjligt att ansöka om umgängesavdrag hos Försäkringskassan.
Bistånd till umgängeskostnader för perioder som överstiger 5 sammanhängande dygn eller totalt 6 dygn under månaden förutsätter att försäkringskassan meddelas. Sådan längre vistelse hos den underhållsskyldige ska påverka underhållsstödet som vårdnadshavaren får.

UMGÄNGESRESOR

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för att ett barn ska kunna umgås med sin förälder som bor på annan ort. Med annan ort kan även avses ort utanför Sverige. Vad som är skälig kostnad för resa och hur ofta bistånd bör ges till kostnader för umgänge bör anpassas till barnets behov. Vid denna bedömning bör nämnden även beakta vad som reglerats genom dom eller beslut av domstol eller genom avtal om umgänge.

- Umgängesresor beviljas med billigaste färdsätt. Bistånd utgår till varannan resa, varannan resa betalar den andre föräldern om denne har ekonomiska förutsättningar.
- Om enbart bil är möjligt färdsätt utgår ersättning enligt faktisk bensinkostnad.

UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Om personen har ett uppehållstillstånd ska beslutet uppvisas och beslutkod kontrolleras. Därutöver ska det beaktas om beslutet är taget med förbehållning att försörjningsansvaret åligger en annan person.

UTBETALNING AV EKONOMISKT BISTÅND

Utbetalning av ekonomiskt bistånd delas mellan de olika parterna i ett förhållande för att främja jämlikhet.

UTLANDSVISTELSE

Huvudregeln är att den som återvänder till Sverige efter en längre utlandsvistelse måste ha

varit aktivt arbetssökande i Sverige under minst en månad innan rätt till ekonomiskt bistånd föreligger.

För att kunna bedömas som aktivt arbetssökande måste man befinna sig i Sverige. Att avbryta arbetspraktik, utbildning eller att ta obetald ledighet bedöms också som att man försvårar möjligheterna till att bli självförsörjande. Med hänvisning till detta kan inte försörjningsstöd beviljas vid utlandsvistelse. Avräkning på riksnorm görs på samma sätt som vid ogiltig frånvaro från SFI.

VÅLD I NÄRA RELATION

Enligt socialtjänstlagen har socialnämnden ett särskilt ansvar för kvinnor som utsätts för våld eller hot om våld.

I en nödsituation är det inte möjligt att på sedvanligt sätt utreda behovet av ekonomiskt bistånd. Den våldsutsatta personen och de eventuella barnens behov av skydd och stöd måste prioriteras.

Förutom mat och hygienartiklar kan det bli aktuellt med bistånd till logikostnader.

Efter det att de mest akuta behoven tillgodosetts kan det vara aktuellt att i normberäkningen godta kostnader för följande: tillfällig adressändring, namnbyte, säkerhetspaket, dubbla boendekostnader, kostnad för äktenskapsskillnad, hemutrustning, kläder m.m.

Se mer information i Socialnämndens ”Riktlinje Våld i nära Relation”.

VÅRDBIDRAG

Omkostnadsdelen i vårdbidraget räknas som regel inte med som inkomst vid ansökan om ekonomiskt bistånd, dock räknas arvodesdelen med. (finns med under inkomster)

ÅTERKRAV

Enligt 9 kap 1 § SoL får socialnämnden, om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd utgetts obehörigen eller med för högt belopp, återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Om någon i annat fall än som avses ovan tagit emot sådant ekonomiskt bistånd obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta, får även här socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Enligt 9 kap 2 § SoL får socialnämnden, i andra fall än som avses i 1 §, återkräva bistånd som den enskilde fått endast om det har lämnats:

- som förskott på en förmån eller ersättning
- till den som är indragen i arbetskonflikt
- till den som p.g.a. förhållande som denne inte kunnat råda över hindrats att förfoga över sina inkomster och tillgångar.

Om bistånd utgetts i annat fall än som avses i 4 kap 1 §, alltså 4 kap 2 §, får socialnämnden återkräva hjälpen, om den getts under villkor om återbetalning. Beslutet ska alltid fattas j m I 4 kap 1 § 9 kap 2 § Socialtjänstlagen. Beslut om avslag ska alltid fattas enligt 4 kap 1 § SoL för att kunna bevilja enligt 4 kap 2 § med stöd av 9 kap 2 § Socialtjänstlagen.

Om det gäller bistånd som förskott på socialförsäkringsförmån, ska blanketten "Utbetalning för retroaktiv tid från Försäkringskassan" skickas till Försäkringskassan. Detta med begäran att den retroaktiva ersättningen ska utbetalas till nämnden. Observera att den retroaktiva ersättningen ska motsvara samma period för vilken beviljat bistånd betalats ut. Om det visar sig att det retroaktiva belopp som betalas ut är mindre
än det ekonomiska biståndet som beviljats, så är resten att betrakta som bistånd. Skulden måste överstiga 1000 kr i dessa fall.

Retroaktivt beviljad ersättning för barnbidrag, assistansersättning, aktivitetsstöd och etableringsersättning betalas inte ut till socialnämnden.

Ett beslut som avser ekonomisk hjälp som kan komma att återkrävas direkt från den enskilde ska vara skriftligt och skrivas under av den enskilde innan utbetalning sker.

Om biståndet utges till hushåll där två parter är försörjningsskyldiga gentemot varandra, ska båda skriva under blanketten.

Beslutet ska innehålla uppgifter om de omständigheter som utgör grund för återbetalningsplikten, samt hur mycket som ska återbetalas vid varje tillfälle och när återbetalningen ska börja gälla. Beslutet ska delges den enskilde.

För handläggning se rutin gällande Återkrav.

Ett av Förvaltningsrätten fattat beslut om ersättningsskyldighet hindrar inte att ersättningsskyldigheten senare av socialnämnden efterges j m I 9 kap 4 § SoL.

ÅTERSÖKNING TILL MIGRATIONSVERKET

Återsökning ska göras av utbetalat ekonomiskt bistånd till utländska medborgare som haft nedsatt prestationsförmåga och ej kunnat delta i etableringsinsatser på heltid och därav varit tvungna att ansöka om försörjningsstöd som ett komplement till etableringsersättningen. Återsökning görs av assistent.

ÖVERKLAGAN

Skriftligt överklagande skall ha inkommit inom tre veckor från det den klagande fått del av beslutet (Förvaltningslagen 44 §). Inledningsvis skall nämnden pröva att besvärshandlingen kommit i rätt tid. Om det har kommit in för sent ska myndigheten besluta att överklagandet inte får tas upp till prövning (avvisning) (FL 45§)

Prövningen sker på nästa delegationsnivå.

Nämnden får, enligt 39 § förvaltningslagen, ändra sitt beslut om anledning där till finns. Dessa anledningar är enligt FL 38 § om nämnden anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning, och om beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

Om nämnden ändrar sitt beslut till förmån för den klagande förfaller överklagandet. Nämnden ska sända skrivelse samt övriga handlingar till Förvaltningsrätten, både om nämnden ändrat beslutet eller om beslut har fattats att skicka överklagan vidare till högre instans. (Tidigare: I andra fall skall nämnden sända skrivelsen och övriga handlingar till Förvaltningsrätten.)

Enligt beslut av JO 1995/96 anförs att den tid som behövs för att granska och överlämna ett överklagande till Förvaltningsrätten i normalfallet inte bör överstiga en vecka och att det i vissa fall kan krävas en ännu snabbare handläggning. Även om den som klagar begär anstånd med kompletteringar skall handlingarna överlämnas utan dröjsmål. Det är sedan domstolens sak att se till att överklagandet blir fullständigt. (JO:s beslut den 3 mars 1994, dnr 2048-1993:).

Överklagan skall diarieföras, likaså socialnämndens yttranden samt Förvaltningsrättens dom. Förvaltningsrättens dom skall ges till utskottet för kännedom.

Vid inhibition, se avsnitt Inhibition.

ÖVERSKOTT VID BERÄKNING

Se avsnitt Inkomst-och beräkningsperiod.
Vid löpande ansökningar om försörjningsstöd tas eventuella överskott vid innevarande månads beräkning med som inkomst vid nästa månads beräkning.

Individ- och Familjeomsorg
Per-Martin Boklund, 0485-882 96

Revidering av Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Förslag till beslut

Att Socialnämnden antar bifogade riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden antog 2018-307 riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Dessa riktlinjer ska nu revideras.

Socialtjänstlagen är en ramlag som anger inriktningen för kommunens skyldigheter när ett ekonomiskt bistånd ska beviljas en enskild medborgare. Men här anges också vilka skyldigheter den enskilde har gentemot kommunen för att bli beviljad ett ekonomiskt bistånd.

Utifrån förarbetena till lagstiftningen samt gällande rättsfall skapas en tolkning av lagtexten om när ett bistånd ska beviljas och vilka krav som kan ställas på den enskilde respektive kommunen.

Socialstyrelsens ger ut generella riktlinjer för beviljade av ekonomiskt bistånd i ”Handbok för ekonomiskt bistånd” Senaste utgåvan av handboken var 2013 men en ny utgåva är planerad till sommaren 2021.

Som ett komplement till Socialstyrelsens handbok har en kommun egna riktlinjer för hur lagtexten ska tolkas och tillämpas inom den egna kommunen. Riktlinjerna är ett hjälpmedel främst för handläggaren av det ekonomiska biståndet men också för den enskilde medborgaren så att denna i förväg kan se om ett önskat bistånd kan beviljas eller ej, samt vilka krav som ställs på den enskilde.

I de revidera riktlinjerna föreslås att viss text (rödmarkerad) tas bort medan ny text (blåmarkerad) läggs till.

Beslutsunderlag

Förslag till Socialnämndens riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd 2021.

Ärende/bedömning

Revidering av riktlinjerna baseras på upplevt behov av förtydligande av vissa befintliga riktlinjer samt behov av tillskott av nya riktlinjer.

Konsekvensanalys

Ökad tydlighet för handläggare och kommuninvånare.

Per-Martin Boklund
Enhetschef AME

"[Förvaltningschefens namn]"
"[Förvaltningschefens titel]"

Beslut ska skickas till
[Skriv text här]

§ 21 Dnr 2021/17 700 SN

Information gällande Covid-19, år 2021

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att lämna över informationen till socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Lars-Gunnar Fagerberg, tf socialchef ger följande information;

- Efter att vård- och omsorgspersonalen samt omsorgstagare och deras hushållsnära kontakter nu har vaccinerats har kommunen i princip fullgjort sitt uppdrag med vaccinationer. Under tisdagen gjordes en uppföljning på de personer som ångrat sig eller haft förhinder till tidigare vaccinationstillfällen.
- Det finns ingen smitta i verksamheterna.
- Hälsocentralen planerar att vaccinera mellan 200 till 400 personer/vecka.
- Kommunen kan ställa upp och hjälpa regionen med lokaler och kringpersonal i samband med massvaccinering av kommuninvånare.

§ 22 Dnr 2021/16 700 SN

Information från socialchef 2021

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att lämna över informationen till socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Lars-Gunnar Fagerberg, tf socialchef ger följande information;

- Lönerevisionen för 2021 har påbörjats och ny lön ska enligt tidsplanen betalas ut i april.
- Arbete med budget 2022 är påbörjat.

Beslut skickas till

Socialnämnden

Borgholms kommun

Socialnämnd

Uppföljning februari

Feb 2021

SN 2021-03-24

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Det har gått ett år sedan de första nyheterna började komma om Covid och farhågor om en pandemi. Virusets framfart har tvingat i stort sett alla verksamheter att ändra såväl fokus som arbetssätt. Mycket av förvaltningens arbete under har under 2020 och även 2021 kommit att handla om att hantera pandemin och planera för vaccinationer av såväl omsorgstagare som personal.

Att skydda äldre och sjuka från smitta har fått högsta prioritet. Sedan halvårsskiftet 2020 har smittspridningen av Covid-19 minskat för att under hösten återigen öka till samma nivåer som våren för att nå sin topp dagarna innan nyåret. Ett omfattande program för testning och smittspårning har kommit igång under sommaren och succesivt förbättrats. Testningen har visat sig vara en effektiv åtgärd för att i ett tidigt skede få kontroll och isolera smittspridningen. Vid slutet av januari har smittspridning minskat påtagligt. I skrivande stund finns tendenser i samhället att smittspridningen ökar åter. Folkhälsomyndighetens bedömning är att risken är stor att vi går in i en tredje våg av pandemin under våren.

Folkhälsomyndigheten införde under april ett nationellt besöksförbud på äldreboenden. Förbudet togs bort i oktober. Under november införde kommunen en mer restriktiv hållning till besök för att minska smittrisken på våra äldreboenden. I praktiken innebär restriktionerna att besök från anhöriga i första hand sker utanför avdelningen.

Sedan årsskiftet påbörjades vaccinationer mot covid-19 inom kommunen och det blev klart under vecka 8. Medräknat här är inte de som först valde att tacka nej till vaccin men som sedan ångrat sig, denna grupp vaccinerades under vecka 10. Våra äldsta medborgare och personal inom äldreomsorgen är de grupper som kommer att prioriteras i ett första skede.

För de som har möjlighet inom administrationen gäller att arbeta hemma och att möten görs digitalt via Teams. Hygiensäkrade tangentbord har beställts till verksamheter och expeditioner där flera användare använder samma dator. Restriktionerna med distans och basala hygienrutiner förväntas pågå under större delen av 2021. Borgholms kommun ligger i topp nationellt i PPM (punkt prevalens mätningar) för basala hygienrutiner.

Koladas uppföljning av nettokostnadsavvikelse har presenterats och visar förbättring för samtliga verksamhetsområden för Socialnämnden. Störst förbättring procentuellt sett uppvisar individ- och familjeomsorgen där nettokostnadsavvikelsen sjunkit från 85% 2019 till 28% 2020. Resultatutvecklingen visar att den positiva trenden fortsätter med ett plusresultat på drygt 4 mkr för nämnden 2020. Resultatuppföljningen för januari 2021 uppgår till 2,1 mkr.

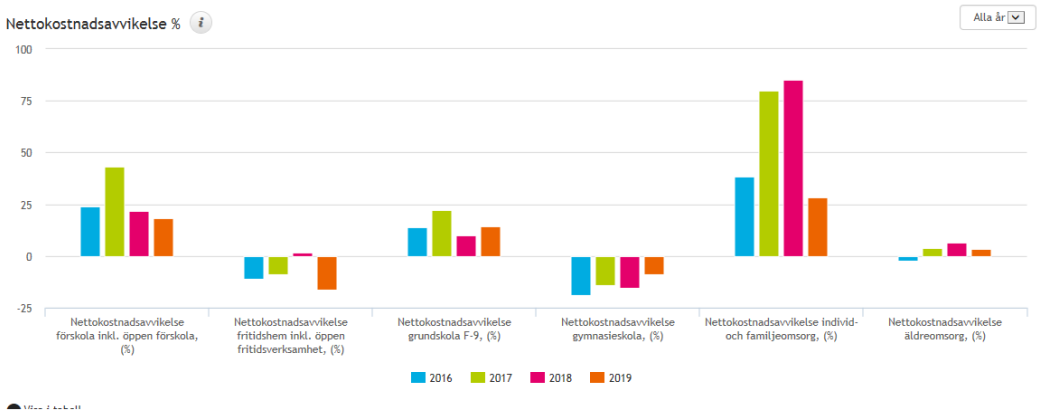

Under det senaste året har arbetet med att få bort delade turer och ofrivilliga deltidstjänster påbörjats. Satsningen har budgeterats och kommer att få full effekt vid ingången till 2021.

Det pågår ett förberedande arbete för nybyggnation av äldreboende om 80 platser på Ekbacka. Projektet är något försenat på grund av att skydd av Ekar och Violer behöver hanteras innan startbesked kan ges. Dialog förs löpande med Länsstyrelsen.

Planering av nytt LSS-boende i Borgholm har påbörjats med målsättning att klara det långsiktiga behovet av trygghetsbostäder.

1.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Sammanfattning

Socialförvaltningen uppvisar för januari månad en positiv budgetavvikelse om 3,5 mkr.

Anledningen till att resultatet visar en positiv avvikelse är att verksamheten fått bidrag om 8 mkr för heltid som norm och delade turer. Bidraget fördelas per månad, vilket genererar om strax under 1,4 mkr för perioden. Kostnader kommer att belasta resultatet längre fram under året. Externa placeringar visar på en positiv avvikelse om 0,6 mkr. Förvaltningen har erhållit en schablonersättning från migrationsverket om 0,5 mkr, vilket inte var budgeterat. Förvaltningen har erhållit 0,4 mkr från staten gällande sjuklönekostnader för januari månad.

Det som reducerar avvikelsen är bland annat att förvaltningen för perioden har 1 mkr extra kostnader kopplade till covid-19. Vi har än ingen information gällande fortsatt möjlig ersättning av dessa extra kostnader.

Kommunens verksamheter

Heltid som norm

<u>Obokad resurstid</u>

I diagrammet nedan redovisas kostnader för obokad resurstid inom olika verksamhetsområden i tkr, det vill säga den tid som inte kunnat bokas ut på andra arbetspass i den egna eller annan verksamhet. Under årets första månader har det uppstått en kostnad om 0,1 mkr. Under februari ser vi en ökning inom SÄBO och hemtjänst och en minskning inom OFN. Utfallet inom äldreomsorgen härleds till medarbetare med helgtjänstgöring som initialt påverkar resurstiden negativt. Minskningen inom OFN härleds till ökad samplanering. Orsaker till obokade resurstider tider kan vara att:

- Det finns ingen beställning som matchar arbetstiden.
- Ett helt arbetspass kan inte bokas ut då behovet är färre timmar än schemapasset. kort för att boka ut, det vill säga 2 timmar.
- Introduktion på annan enhet saknas.
- Bemanningsenheten missar ett resurspass och bokar annan vikarie

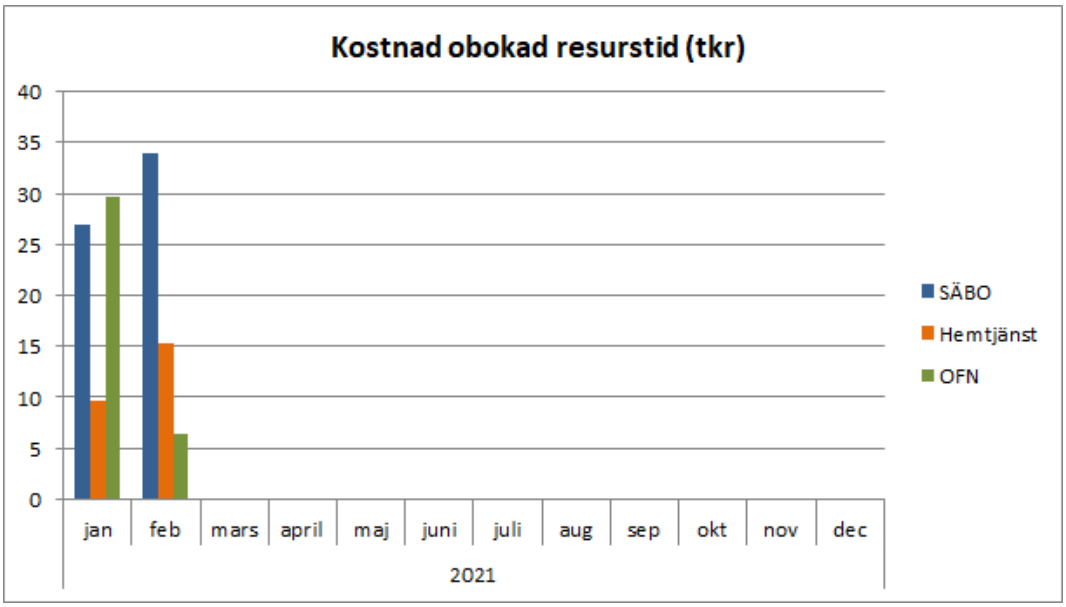

Delade turer

Nedan visar diagrammet antalet delade turer inom verksamhetsområdet Äldreomsorg.

Införande av helgtjänstgöring samt ökad grundbemanning som täcker planerad frånvaro har reducerat delade turer under februari markant. 53 delade turer har minskat i förhållande till månaden innan.

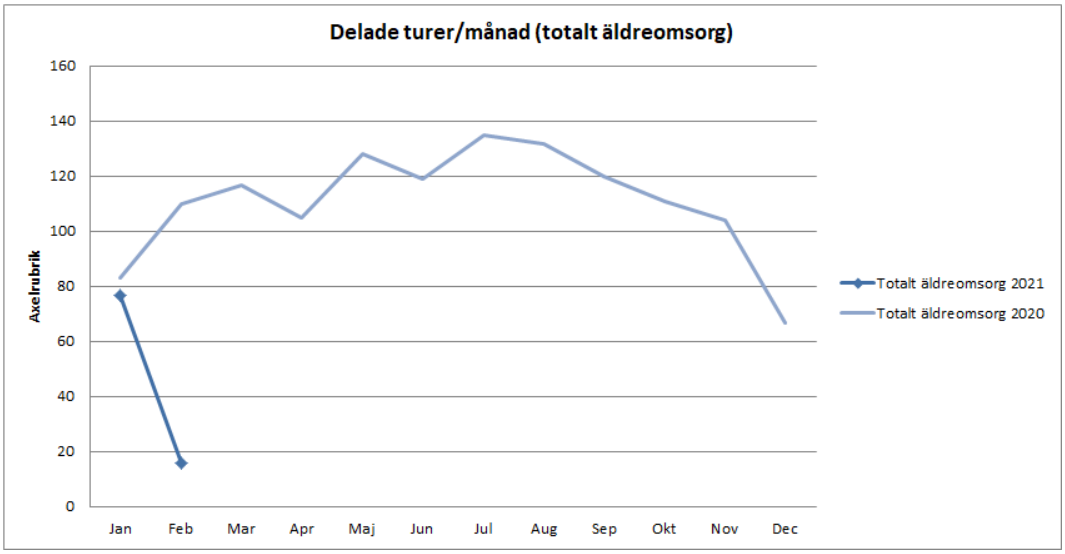

Helgtjänstgöring: Medarbetare arbetar 3 av 4 helger med ett lägre heltidsmått, det vill säga arbetar färre timmar men får lön för heltid.

Ökad grundbemanning: Syftet är att ordinarie personal ska täcka planerad samt till viss del akut frånvaro. Fler antal medarbetare som kan arbeta helg och minskar därmed delade turer.

Ekonomisk analys

Analys av avvikelse för perioden

Socialförvaltningen uppvisar för februari månad en positiv budgetavvikelse om 3,5 mkr (se tabell nedan).

Anledningen till att resultatet visar en positiv avvikelse är att verksamheten fått bidrag om 8 mkr för heltid som norm och delade turer. Bidraget fördelas per månad, vilket genererar 1,3 mkr för perioden. Kostnader kommer att belasta resultatet längre fram under året. Externa placeringar visar på en positiv avvikelse om 0,6 mkr. Förvaltningen visar i jämförelse med samma period föregående år på högre sjuklönekostnader. Variansen uppgår till 0,4 mkr vilket är de belopp som förvaltningen erhållit i bidrag gällande sjuklönekostnader för januari månad.

Det som reducerar avvikelsen är bland annat att förvaltningen för perioden har 1 mkr extra kostnader kopplade till covid-19. Nedan kommer en analys per verksamhet.

Särskilt boende

Bidragande faktorer till det positiva resultatet är att bemanningsnyckeln är under budgeterad nivå till följd av flera tomma platser på korttiden. Även äldreboendet har haft tomma platser under kortare perioder vilket drar ner bemanningsnyckeln. Vikarietillsättningen har varit svår under pandemin då många timvikarier med hög ålder väljer att avstå arbete. Det som påverkar ett par enheter negativt härleds till hög sjukfrånvaro samt uppstart med helgtjänstgöring som i sin tur generera överkapacitet i verksamheterna periodvis. Ökat vård och omsorgsbehov på Åkerbohemmet har krävt extra bemanning nattetid under februari månad.

De övre linjerna visar bemanningsnyckeln i genomsnitt för månaden för demensboendena och den undre är för äldreboendena inklusive korttid. Februari månad är preliminär.

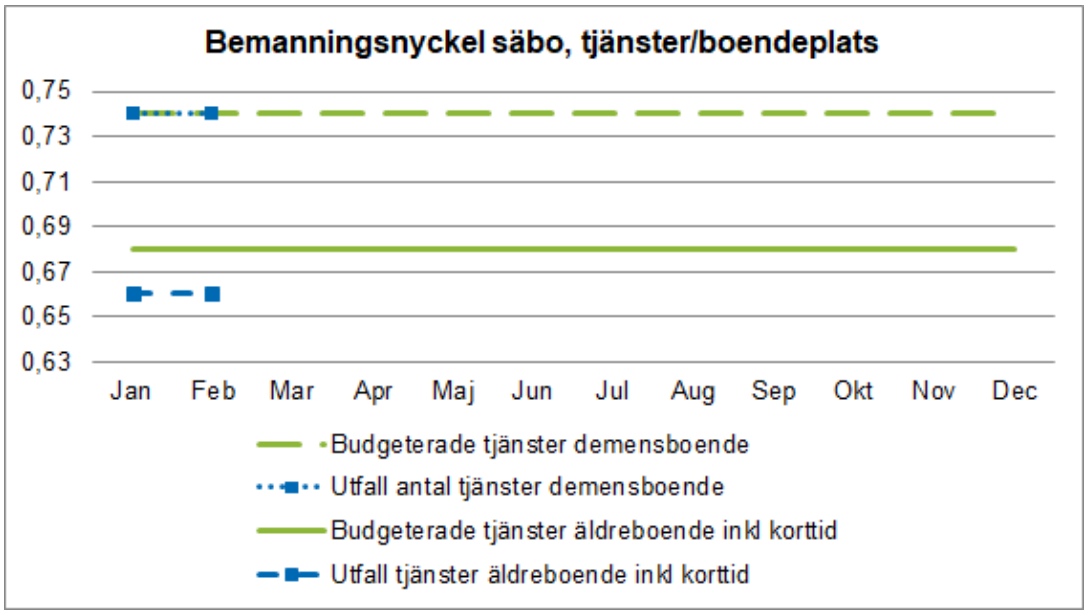

Ordinärt boende

Antalet hemtjänsttimmar är under februari månad i budgeterad nivå vilket leder till en budget i balans för månaden. Hemtjänst centrum Norr, Löttorp/Källa samt Långlöt/Rälla uppvisar underskott vilket härleds till minskat antal timmar samt hög sjukfrånvaro relaterat till pandemin.

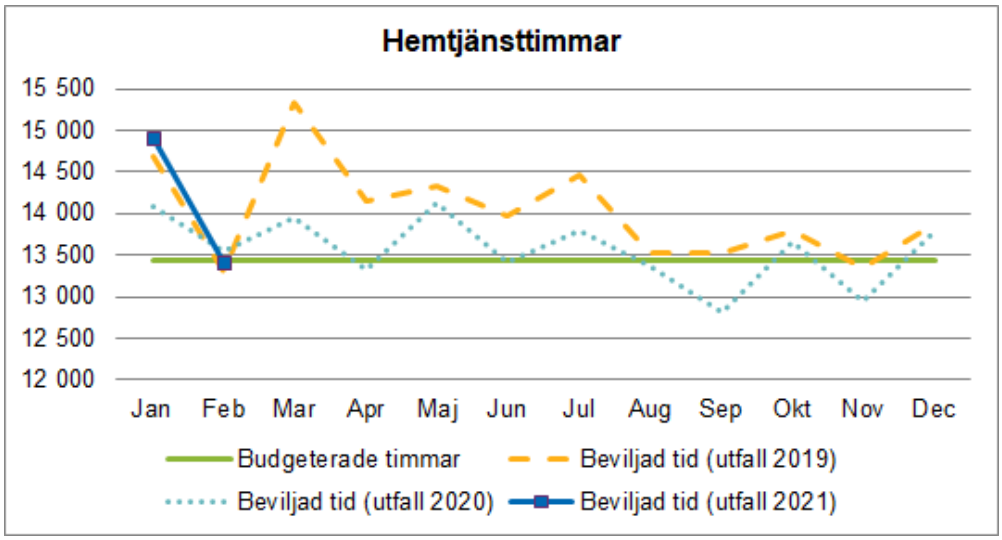

Bemanningsenheten

Det positiva utfallet för bemanningsenheten härleds till vakant administrativ tjänst samt minskade utgifter för Ob-tillägg då administrativ personal numera endast arbetar vardagar.

Hälso-och sjukvårdsenheten

Det positiva resultatet härleds till vakanta tjänster hos sjuksköterskor dag till följd av sjukdom samt ledigheter. Överskottet härleds även till att användandet av timanställda inte uppnår till budgeterad nivå. Underskottet på natten härleds till en vakant tjänst med ökat kostnad för övertid som följd. Kostnaden för hjälpmedel ligger något lägre än budgeterad.

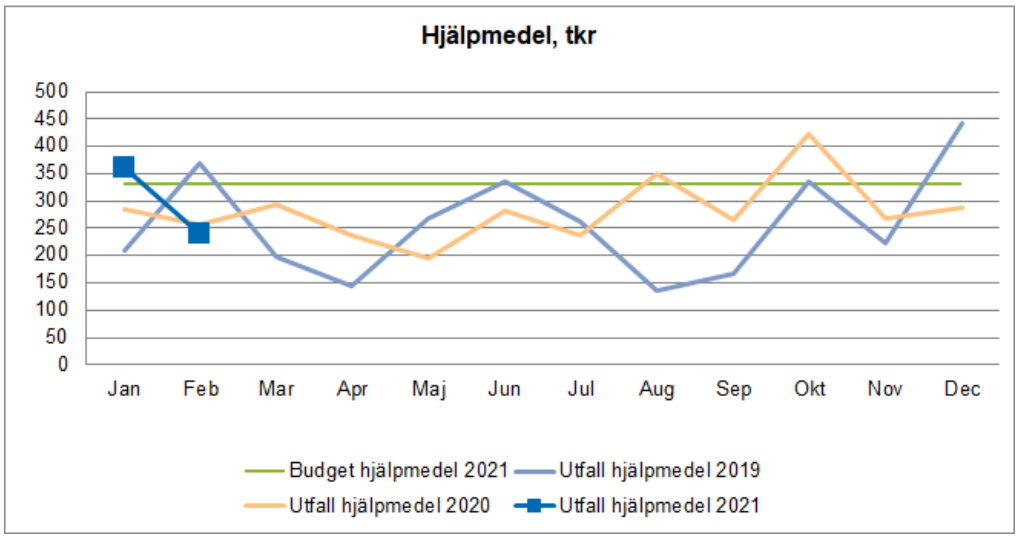

Omsorgen om funktionsnedsatta

Det positiva resultatet härleds bland annat från överskott centralt OFN och för en gruppbostad. Överskottet på centralt OFN beror på att momsbidraget varit större än förväntat samt att driftsbudget för kompetensutveckling och övriga främmande tjänster inte nyttjats samt att en liten personalbudget ligger centralt för att täcka förväntat underskott för personal på gruppbostad Ranstad.

Individ- och familjeomsorg

Det positiva resultatet härleds till att enheten fått utökning i budget för placeringar inför 2021 men just nu är antalet placeringar på en lägre nivå än budgeterat. Stöd och insatser visar även på ett plusresultat om 0,1 mkr. En annan stor del av avvikelsen beror på att enheten har en vakant tjänst i väntan på en kartläggning av vilken kompetens enheten är i störst behov av för att på bästa sätt kunna tillgodose behoven hos IFO.

Arbetsmarknadsenheten

Ett positivt resultat som bland annat härleds till ej tillsatt tjänst som praktiksamordnare samt finansiering till 40 % av tjänsten som Integrationshandledare. Integrationshandlaren kommer under året att agera som lokal projektledare för projektet FSLA. Denna tjänst finansieras genom Samordningsförbundet.

Projekt

Schablonersättning från Migrationsverket var inte budgeterad, men inkom om 0,5 mkr i januari vilket förklarar en positiv avvikelse för perioden.

Analys av årsprognos

Förvaltningen visar ett positivt resultat för februari månad, men vi ser att det längre in under året finns kommande kostnader som drar ner resultatet och som bidrar till att vi just nu ser en prognos för helåret om 0,2 mkr. Prognosen baseras på nedan följda antaganden.

Centralt beräknas på budgetflytt från Kontaktpersoner LSS till Myndighet om 0,5 mkr vilket bland annat kommer att reducera den negativa avvikelse som Myndighet idag visar.

Kommunen får ersättning för att vaccinera, vilket handlar om ca 0,3 mkr. Bemanningsenheten effektiviserar genom att ha en vakans och inte ha helgarbete (ingen ob-ersättning). I stället kommer bokningar skötas av system för att få en mer effektiv verksamhet.

Kostnaderna för timanställda sjuksköterskor kommer att fortsätta att ligga över budgeterad nivå, årsprognosen med ett negativt utfall baseras på en övertalighet av 0.5 tjänst.

Särskilt boende beräknas på bemanningsnycklen som ligger under budgeterad nivå för perioden, samt att enheterna täcker sjukfrånvaro med befintlig bemanning som bidrar till det positiva resultatet. Överskottet från de tomma platserna på SÄBO kommer ligga kvar som en positiv avvikelse resten av året.

Ordinärt boende årsprognos är baserat på månadens utfall samt föregående års resultat för verksamhetsområdet. Faktorer som påverkar årsprognosen negativt baseras på överkapacitet av personal för att minska timvikarier och egen sjukfrånvaro. Förhoppningen är att överkapaciteten ska reduceras genom att sälja timmar till annan verksamhet, men det råder en viss osäkerhet om hur många timmar som kommer att kunna säljas.

Budgetflytt från OFN till Myndighet om 0,5 mkr finns med i prognosen. Ranstad gruppbostad kommer med största sannolikhet att göra ett underskott på grund av problematik att arbeta efter den bemanningsgraf som budget tillåter och som utgår från resursfördelningsmodellen. För att kompensera detta ligger det en personalbudget centralt på OFN som förväntas täcka den största delen av Ranstads underskott men troligtvis inte hela summan.

Externa placeringar visar de första två månaderna på en positiv avvikelse, till skillnad från året 2020 som gick över budget. Prognosen tar hänsyn till förra årets resultat och starten på 2021 och med det ser vi just nu en positiv avvikelse.

Även om det ekonomiska biståndet inte visar ett underskott jämfört med budget under januari månad så är prognosen att det kommer att utökas under året och därmed visa ett underskott vid årets slut. Schablonersättningen från migrationsverket bedöms inte uppväga kostnaderna för verksamheten och med det i beaktning ser vi ett underskott i slutet av året.

Det finns en osäkerhet om förvaltningen under 2021 kommer att fortsätta att få ersättning för sjuklönekostnader samt extra kostnader kopplade till covid-19. Inget gällande ersättning kopplat till covid-19 är uppbokat.

Ekonomisk sammanställning

Uppf uppsummerad

		Årsbudget	Budget jan-feb	Utfall jan-feb	Periodens avvikelse	Årsprognos (avvikelse)
	Total					
70	Centralt	36 949	6 248	4 769	1 480	400
71	Bemanningsenhet	1 853	306	256	50	190
72	Hälso- och sjukvård	27 684	4 521	4 408	112	-214
73	Särskilt boende	91 973	15 250	14 950	300	530
74	Ordinärt boende	75 281	12 003	11 946	57	-602
75	Omsorgen om funktionsneds.	59 358	9 690	9 468	222	-586
76	Individ- och familjeomsorg	26 114	4 324	3 586	738	828
77	Arbetsmarknadsenheten	12 558	1 940	1 777	163	-200
79	Projekt	0	0	-444	444	-200
	Summa	**331 769**	**54 282**	**50 716**	**3 566**	**146**

Åtgärder och konsekvensanalys

Verksamheterna arbetar utefter dessa åtgärder för att säkerställa att i slutet av året nå en budget i balans:

- Om andra möjligheter finns, undvika att tillsätta vakanta tjänster
- Fortsätta arbeta aktivt med att undvika externa placeringar så beroendestöd/missbruksvård sker i så stor utsträckning som möjligt inom kommunen.
- Förändrad schemaplanering inom hemtjänstenheterna för att kunna erhålla rätt bemanning efter behov.
- Få individer som idag har behov av försörjningsstöd att i stället komma ut i extratjänst.
- Fortsatt samarbete och samplanering inom äldreomsorgen och omsorgen för att minska kostnader för vikariekostnader samt kostnader för fyllnad och övertid.

Det finns en överhängande risk att verksamheternas påverkan av Covid 19 kommer att påverka även kostnadsutvecklingen. Rekommendationen är därmed att åtgärder genomförs med försiktighet och eventuellt senareläggs.

§ 23 Dnr 2021/13 792 SN

Budgetuppföljning februari 2021

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att godkänna den preliminära budgetuppföljningen för februari 2021.

Ärendebeskrivning

Den preliminära budgetuppföljningen för februari 2021 är framtagen av enhetschefer, verksamhetschefer och förvaltningschef tillsammans med ekonom.

Beslutsunderlag

Preliminär budgetuppföljning för februari 2021.

Dagens sammanträde

Mattias Åberg, ekonom informerar om den preliminära budgetuppföljningen för februari månad 2021.

§ 24 Dnr 2021/13 792 SN

Budgetflytt mellan LSS och Myndighetsavdelningen

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna budgetflytt mellan enheten kontaktpersoner LSS som tillhör verksamheten omsorgen om funktionsnedsatta och enheten myndighet som tillhör verksamheten centralt.

Ärendebeskrivning

Arvoden som avser familjehem samt stödfamiljer och kontaktfamiljer har felaktigt belastat enheten kontaktpersoner LSS. Detta är åtgärdat från och med januari 2021 och dessa kostnader belastar då i stället myndighetsavdelningen.

Dock följer inte budgeten då den är lagd precis som tidigare år.

Beslutsunderlag

Budgetflytt från kontaktpersoner LSS till Myndighetsavdelningen.

Budgetflytten avser helår 2021 och uppgår till 475 944 kr.

I budgetflytten ingår arvoden inklusive po avseende familjehem, stödfamiljer samt kontaktfamiljer.

Budgetflytt avser:	**Summa (kr):**
Arvode uppdragstagare	*311 124*
Omkostnadsersättning	*80 496*
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	*84 324*
Total (kr)	**475 944**

Bedömning

En budgetflytt mellan kontaktpersoner LSS och myndighetsavdelningen är nödvändig för att kunna följa upp kostnaderna på ett korrekt sätt.

Konsekvensanalys

Om budgetflytt inte genomförs kommer både enheten kontaktpersoner LSS och myndighetsavdelningen uppvisa en avvikelse mot budget vilket blir missvisande då kostnaden belastar rätt enhet men inte budgeten.

Beslut skickas till

Ekonomiavdelningen

Inspektionen för vård och omsorg

BESLUT

2021-03-02 Dnr 3.5.1-58617/2020-3 1(3)

Ert dnr 2020/97 730 SN

BORGHOLMS KOMMUN
KOMMUNFÖRVALTNINGEN
2021 -03- 04
Diarienr:.....
71

Borgholms kommun
Box 52
387 21 Borgholm

Ärendet

Uppföljning efter verksamhetstillsyn av hur nämnden säkerställer en god boendemiljö och omsorg vid gruppbostäder enligt lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS i Borgholms kommun.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomförde under 2019 en tillsyn vilken bestod av inspektioner av två gruppbostäder, intervjuer med brukare, personalgrupper, ledningsfunktioner på olika nivåer samt representanter för ansvarig nämnd. Vid inspektionen framkom en rad förbättringsområden där nämnden behövde vidta erforderliga åtgärder. IVO har nu valt att följt upp beslutet och begärt att nämnden i ett yttrande redogör för de vidtagna och planerade åtgärderna som IVO bedömde att det fanns behov av vid tillsynen 2019.

Beslut

IVO bedömer att nämnden har vidtaget och planerar att vidta erforderliga åtgärder för att förbättra verksamheterna inom de områden som IVO identifierat vid tillsynen av gruppbostäder enligt LSS i Borgholms kommun. IVO avslutar därför ärendet.

Skälen för beslutet

IVO bedömer att erforderliga åtgärder är vidtagna eller planerade att vidtas för att förbättra kvaliteten för brukarna i gruppbostäder enligt LSS. IVO bedömer därmed att det finns förutsättningar för brukarna att få stöd och service av god kvalitet i enlighet med 6 § LSS i de delar som uppföljningen har omfattat.

IVO vill dock uppmärksamma nämnden på att lagstiftningen enligt LSS inte är förenlig med någon form av tvångs- eller begränsningsåtgärder utan den enskildes samtycke, varför noggranna överväganden och riskbedömningar alltid är nödvändiga att göra. Dessa ska också löpande dokumenteras.

Av nämndens yttrande framkom följande:

- Det dörrlarm som fanns på en av brukarnas dörr är numera borttaget. Larmmattor används på natten i syfte att uppmärksamma personalen på att enskilda är vakna.

- För ökat inflytande och delaktighet för brukarna har kompetensutveckling för personalen planerats i alternativ och kompletterande kommunikation (AKK). Utbildningsinsatserna var planerade under 2020, men blev inställd på grund av pandemin. Dessa kommer att genomföras så snart det är möjligt.

- Stödet och utbudet av fritidsaktiviteter har utvecklats för samtliga brukare, men särskilt för de som uppnått pensionsålder. En träffpunktsverksamhet har startat med särskilt fokus på pensionärer inom omsorgen om funktionsnedsatta. Fritidsgruppen har gjort ett omtag och flera aktiviteter planerades tillsammans med brukarna. Flera nya aktiviteter har initierats på boendena.

  Flertalet av aktiviteterna har dock tvingats ta paus under rådande pandemi. Det har ordnats anpassade aktiviteter på respektive boende och i större utsträckning individuellt för var och en.

- Informationen om rapporteringsskyldigheten enligt lex Sarah har utvecklats. Information ges numera i samband med nyanställning och därefter en gång per år till samtlig personal. På arbetsplatsträffarna tar man kontinuerligt upp verksamhetens avvikelser för att tillsammans prata om det systematiska förbättringsarbetet. Det har tydliggjorts hur rapporteringen enligt lex Sarah ska gå till.

  Det råder fortfarande en viss osäkerhet i personalgrupperna gällande distinktionen mellan en avvikelse och en lex Sarah-rapport. Arbetet fortgår med att förtydliga och avdramatisera lex Sarah genom att förklara dess syfte.

- För att utveckla dokumentationen så att stödet och den enskildes utveckling går att följa över tid har dokumentationsutbildningar genomförts med samtlig personal. Träffar med verksamheternas dokumentationsombud har prioriterats trots pandemin. Gemensamma journalgranskningar har genomförts tillsammans med personalen för ökad samsyn och medvetenhet, vilka har upplevts som positiva och lärande av personalen. Arbetet med att förbättra dokumentationen genom hela ärendekedjan är ett prioriterat område inom hela förvaltningen.

- Att möjliggöra ökat delaktighet för legala företrädare är ett förbättringsområde som kvarstår att åtgärda. Planen är att

omgående börja med att alltid bjuda med företrädare vid upprättande och uppföljning av genomförandeplanen. Den enskilde ska också framöver i större utsträckning tillfrågas om denne önskar ha med någon vid planeringsmötena.

Underlag

- IVO:s beslut med dnr. 8.5-16674/20
- Nämndens yttrande

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Michaela Hecht Gunnarsson. I den slutliga handläggningen har inspektören Marina Persson deltagit. Inspektören Lena Fyhr har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Michaela Hecht Gunnarsson

Lena Fyhr

§ 26 Dnr 2020/5 730 SN

Behov av byggnation av nytt äldreboende på Ekbacka.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att lämna över informationen till socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Lars-Gunnar Fagerberg, tf socialchef ger följande information;

- Det är många frågor på detaljnivå, vad ingår i avtalet, vem ska ”sköta” boendet när det är klart?
- Det behöver tas fram en gränsdragningslista.
- Överklagningsärenden är inte avgjorda i Förvaltningsrätten.
- Förslag på utemiljö finns där det är en öppen planlösning mellan det nya boendet och de befintliga.

Beslut skickas till

Socialnämnden

§ 27 Dnr 2021/20 700 SN

SAM sammanställning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2020

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna sammanställningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2020.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har under 2020 arbetat med det systematiska arbetsmiljöarbetet, utifrån de riktlinjer som finns i Borgholms kommun och på Socialförvaltningen. För 2020 har arbetsmiljöarbetet generellt kommit att handla om risker och skyddarbetet kring covid-19 pandemin.

Sammanfattning

I stort så har Socialförvaltningen jobbat efter de riktlinjer som förvaltningen och Borgholms kommun tagit fram. Arbete i samband med Covidsmitta har varit en utmaning. Läget bedömdes som kritisk under våren 2020 då kunskap och information om Covid delvis var bristfällig. Bristen på skyddsmaterial var tidvis kritisk under våren men från sommaren har tillgången till skyddsmaterial varit god.

Beslutsunderlag

SAM sammanställning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2020

Beslut skickas till

Socialnämnden

Lars Gunnar Fagerberg, 0485-880 25
Lars-gunnar.fagerberg@borgholm.se

Sammanställning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) vid Socialförvaltningen 2020

Socialförvaltningen har under 2020 arbetat med det systematiska arbetsmiljöarbetet, utifrån de riktlinjer som finns i Borgholms kommun och på Socialförvaltningen. För 2020 har arbetsmiljöarbetet generellt kommit att handla om risker och skyddarbetet kring covid-19 pandemin.

Det har handlat om:

Att i det dagliga arbetet uppmärksamma och ta hänsyn till både psykologiska, sociala förhållanden och arbetsmiljöfrågor av fysisk karaktär.

Att i det dagliga arbetet fatta beslut och genomföra åtgärder så att de anställda varken skadas, blir sjuka eller far illa på annat sätt.

Att uppmärksamma och ta hänsyn till alla förhållanden i arbetsmiljön som kan påverka de anställdas hälsa och säkerhet.

Att uppmärksamma det arbetet som utförs på annan arbetsplats exempelvis arbete i andras hem.

Det systematiska arbetet ska bidra till:

Att risker i arbetet upptäcks och åtgärdas i tid.

Att förebygga att arbetstagarna drabbas av olycksfall, sjukdom, stress eller andra negativa följder av arbetet.

Att ge goda arbetsförhållanden, vilket kan minska sjukskrivningar och öka trivsel och engagemang i arbetet är mycket viktigt.

*Att s*ocialförvaltningen har ett gott anseende vilket gör det lättare att behålla och rekrytera ny personal.

Arbetet

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har på förvaltningen ingått som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det har inneburit att alla som arbetar har deltagit i arbetsmiljöarbetet både **medarbetare, chef och de skydds- och arbetsmiljöombud som finns registrerade.**

Ledningsnivåer

* Förvaltning (socialchef)
* Verksamhet (verksamhetschef)
* Arbetsplats (enhetschef)

Områden

* Äldreomsorgen, ÄO
* Hälso- och sjukvårdsenheten, HSV
* Individ- och familjeomsorgen, IFO
* Arbetsmarknadsenheten, AME
* Område för personer med funktionsnedsättning, OFN
* Administrationen

Sammanställning

Plattform

Grundplattformen för det systematiska arbetsmiljöarbetet är arbetsplatsträffarna (APT). Där ska frågor tagits upp och som inte har kunnat lösas har gått vidare till områdesnivåerna.

Förvaltningen har under 2020 fortsatt att arbeta i facklig samverkan Under 2020 har samverkan skett på enhet, verksamhet – samt förvaltningsnivå (FOSAM).

Arbetsgivaren ansvarar för att risker på arbetsplatsen kontinuerligt identifieras, bedöms, sammanställs och prioriteras i en åtgärds- och handlingsplan.

Riskbedömning i särskilt/ordinärt boende, ur arbetsmiljöperspektiv

Handlar om att undersökning och riskbedömning som ska görs vid varje tillfälle när en ny brukare kommer till Socialförvaltningens verksamheter. Under året har riskanalyser gjorts framförallt i samband med arbete i miljöer där covid-19 smitta förekommer. Rutiner för användande av skyddsutrusning och handhygien har tagits fram och reviderats löpande.

6a § 6 kap AML

Är en paragraf i Arbetsmiljölagen som ger en möjlighet för skyddsombud att skriftligen begära åtgärd eller undersökning för att uppnå en tillfredställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren här skyldig till att agera snabbt utan dröjsmål. Under året så har ingen begäran kommit utifrån denna paragraf som är åtgärdade under 2020.

Tillbud/Olycksfall

Tillbud/olycksfall är sådana händelser som skulle kunna ha lett eller har lett till en allvarlig skada eller sjukdom. Dessa ska alltid anmälas till Socialförvaltningen centralt och Arbetsmiljöverket.
Under året har det kommit in:
53 tillbud, 58 olycksfall, 1 färdolycksfall, 12 arbetssjukdom
Mest förekommande orsaker har varit smitta (Corona), hot- våldsituationer, överansträngning, belastningsskador, mjukdelsskador se bilaga 1.

Tillbud/Olycksfall specifikt i samband med Covid -19

15 tillbud och 3 olycksfall är direkt kopplade till smitta (Corona).

Sammanfattning

I stort så har Socialförvaltningen jobbat efter de riktlinjer som förvaltningen och Borgholms kommun tagit fram. Arbete i samband med covidsmitta har varit en utmaning. Läget bedömdes som kritisk under våren 2020 då kunskap och information om Covid delvis var bristfällig. Bristen på skyddsmaterial var tidvis kritisk under våren men från sommaren har tillgången till skyddsmaterial varit god.

Lars Gunnar Fagerberg
Tf Socialchef

2020 01 01 2020 12 31

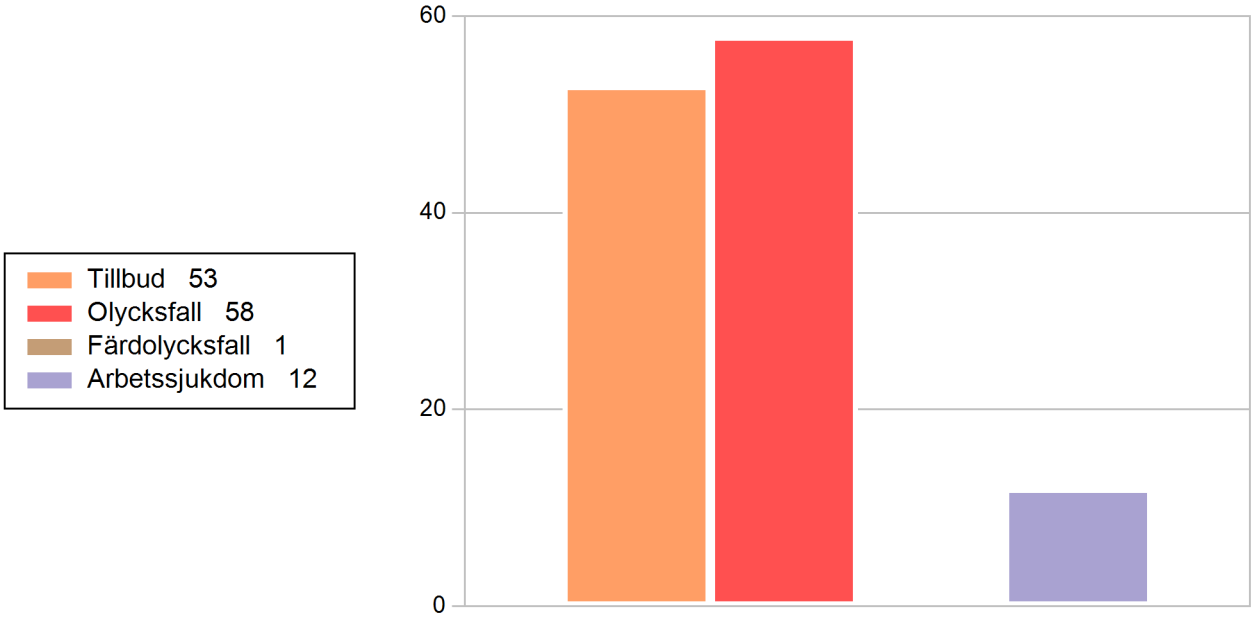

Olycksfall, Tillbud

Plats

Diagrammet visar de vanligast förekommande. Antal händelser där det inte är angivet: 45

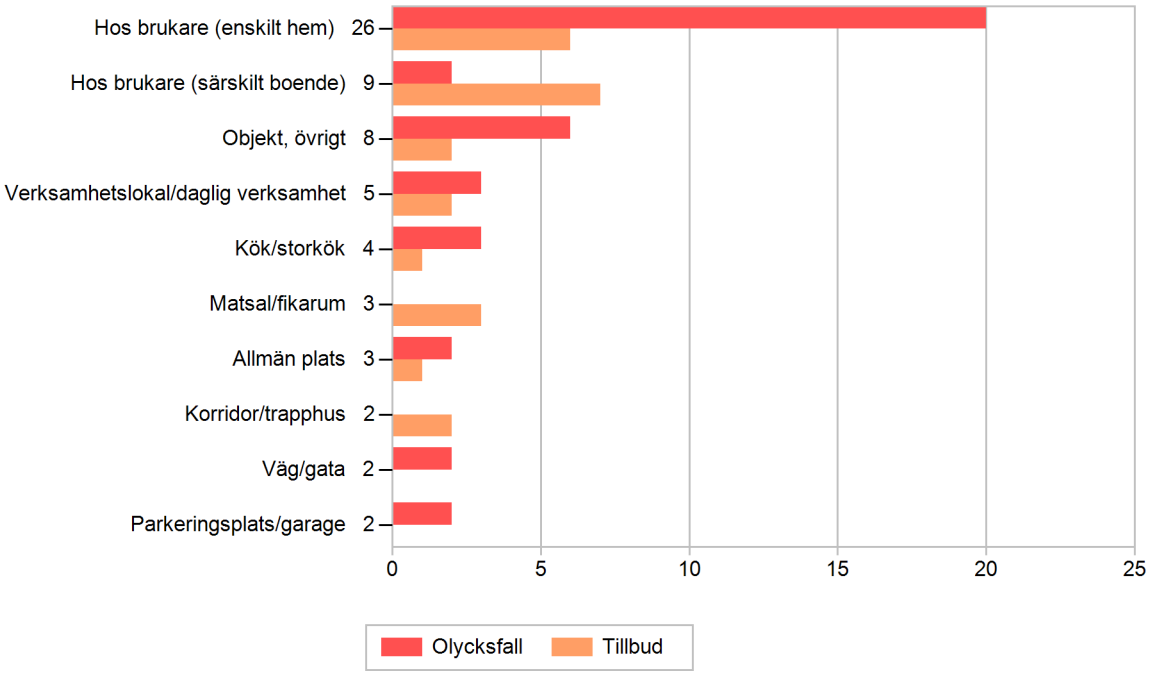

Aktivitet

Diagrammet visar de vanligast förekommande. Antal händelser där det inte är angivet: 47

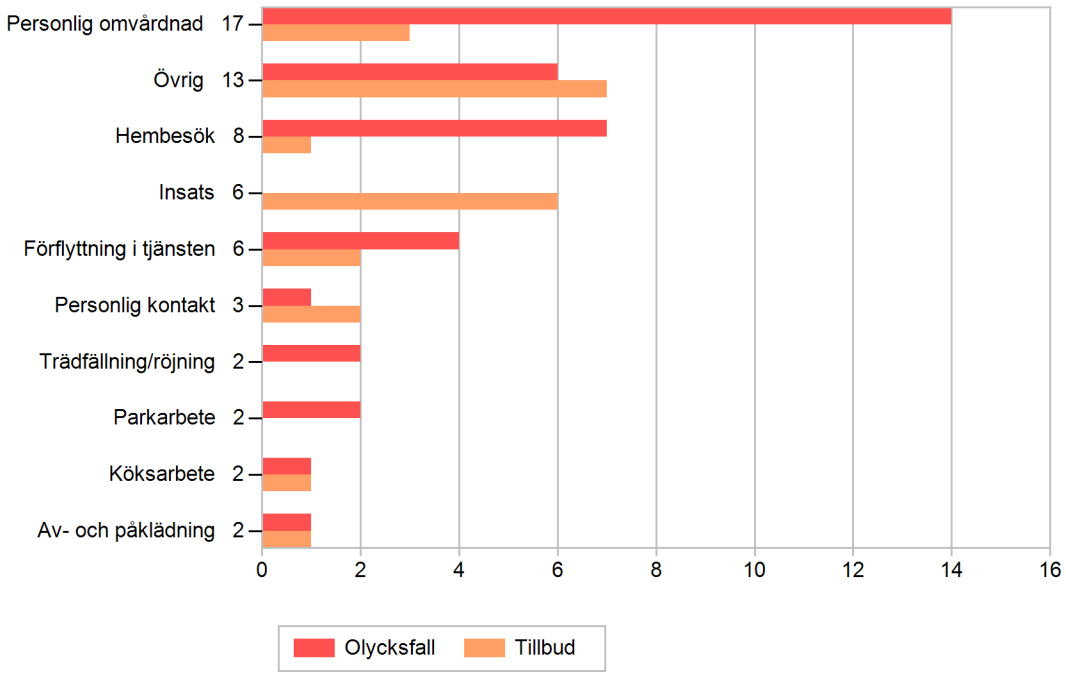

Skadeorsak/risk

Diagrammet visar de vanligast förekommande. Antal händelser där det inte är angivet: 43

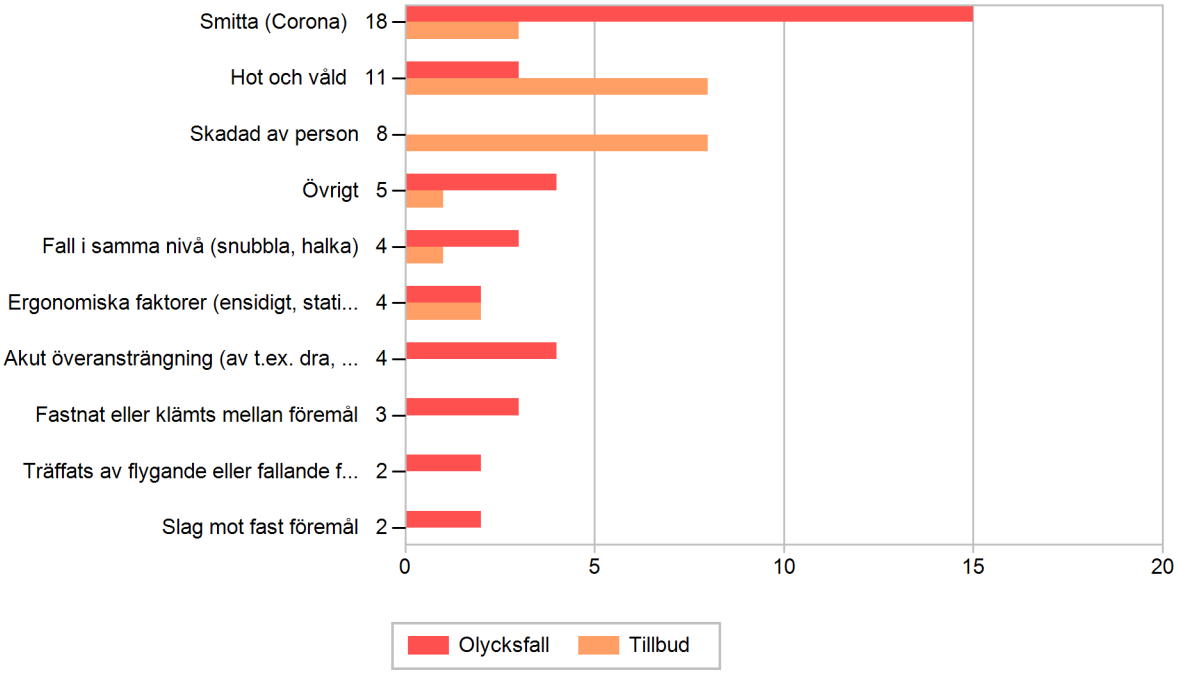

Inblandat objekt/person

Diagrammet visar de vanligast förekommande. Antal händelser där det inte är angivet: 53

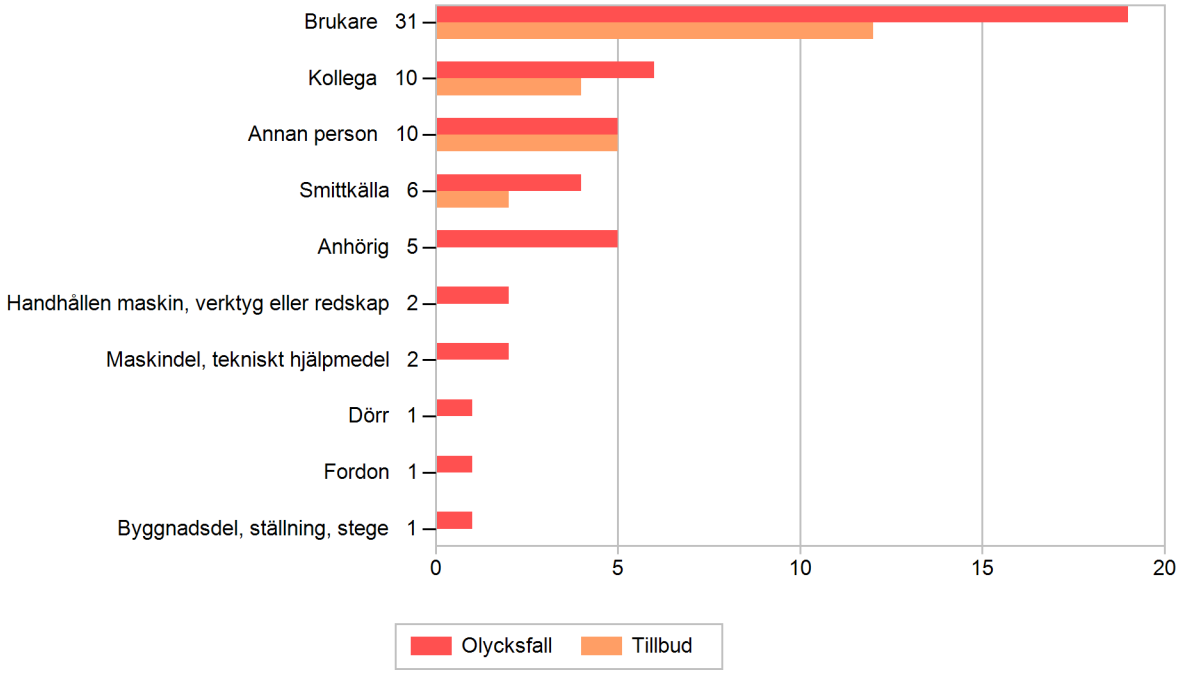

Uppskattad sjukfrånvaro

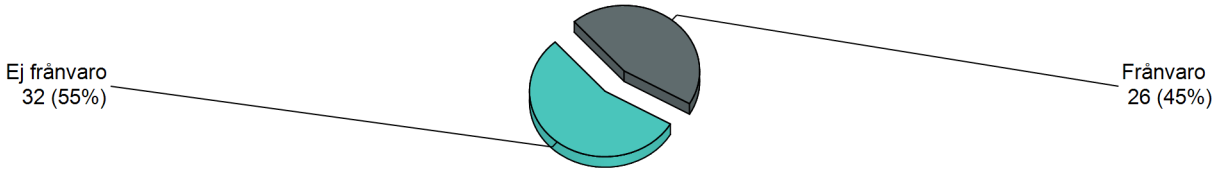

Faktisk sjukfrånvaro

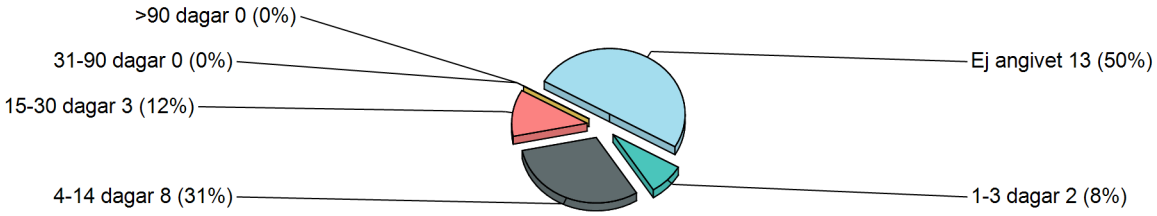

Skadetyp

Antal händelser där det inte är angivet: 22

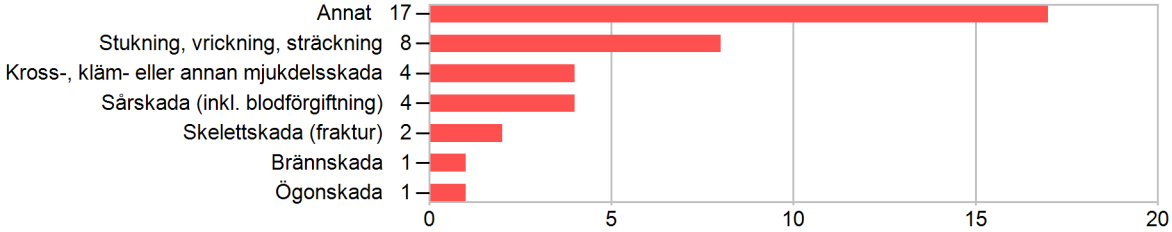

Skadad kroppsdel

Antal händelser där det inte är angivet: 27

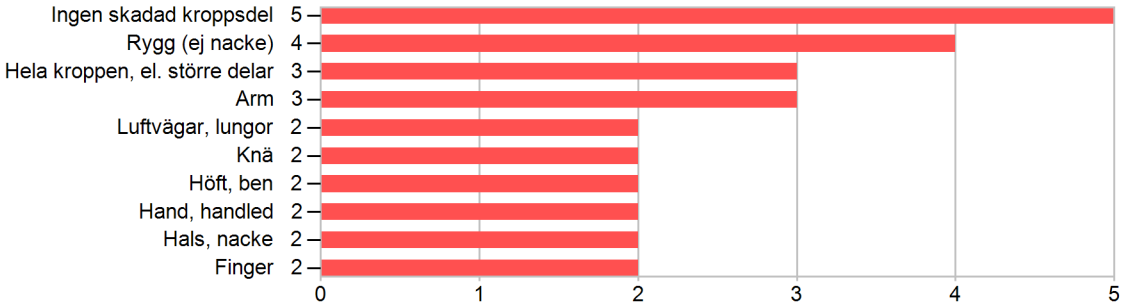

Anmälan

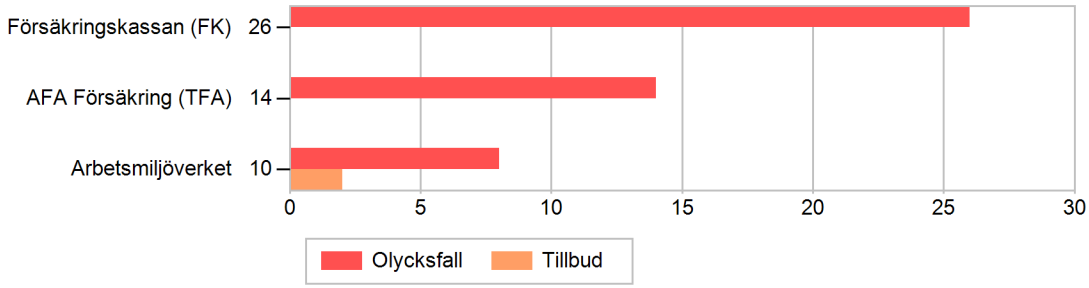

Fª rdolycksfall

Uppskattad sjukfrånvaro

84

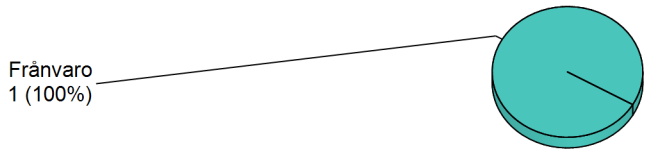

Faktisk sjukfrånvaro

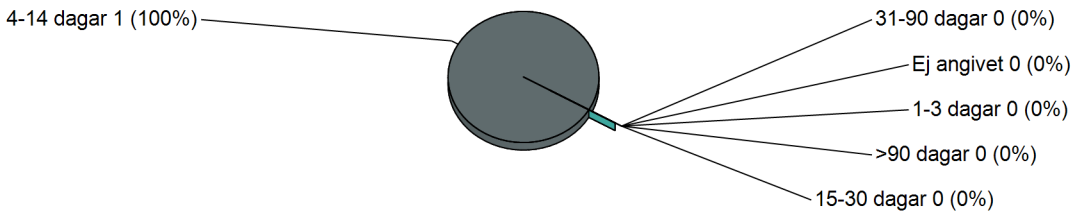

Skadetyp

Finns för alla händelser.

Skadad kroppsdel

Finns för alla händelser.

Arbetssjukdom

Plats

Antal händelser där det inte är angivet: 8

Aktivitet

Antal händelser där det inte är angivet: 8

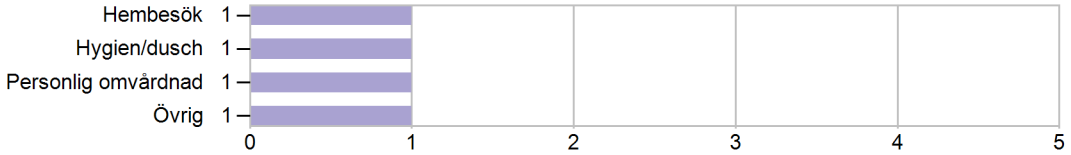

Inblandat objekt/person

Antal händelser där det inte är angivet: 8

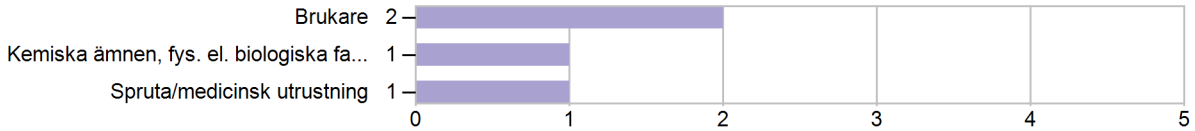

Sjukfaktor

Antal händelser där det inte är angivet: 9

Uppskattad sjukfrånvaro

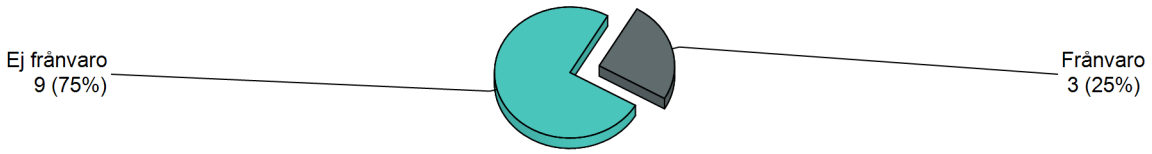

Faktisk sjukfrånvaro

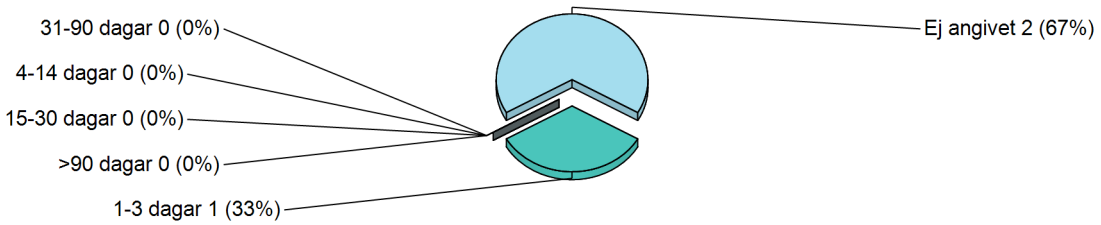

Sjukdom/inverkan

Antal händelser där det inte är angivet: 8

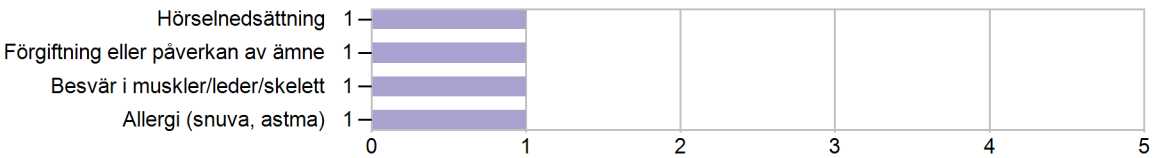

Skadad kroppsdel

Antal händelser där det inte är angivet: 8

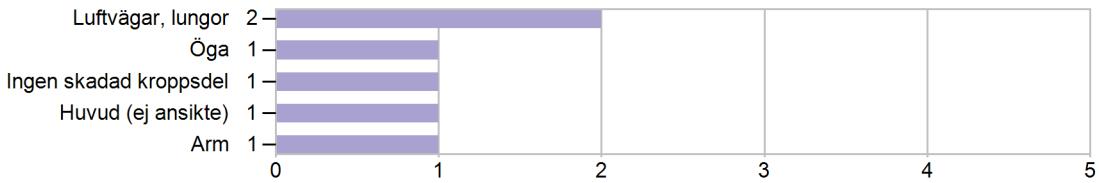

86

Anmälan

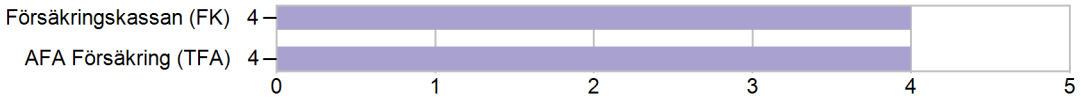

§ 28 Dnr 2021/21 700 SN

Dataskyddsombudets rapport 2020 för Borgholms kommun

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna dataskyddsrapporten för 2020.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år.

Från och med den 1 januari 2020 har Borgholms kommun DSO genom en samverkan med Mörbylånga kommun. DSO är anställd i Mörbylånga kommun och enligt samverkansavtalet ska DSO lägga ner tid för varje organisation som ingår i samverkan som motsvarar de pengar som organisationen betalar, vilket för Borgholms kommun inklusive kommunala bolag innebär 21 % av heltid för 2020.

Under februari och mars har DSO träffat de olika nämnderna i kommunen i deras roll som personuppgiftsansvariga, samt ledningsgrupperna för social- och skolförvaltningarna. Planen var sedan att fortsätta träffa fler ledningsgrupper och andra nyckelpersoner när det gäller dataskydd och att komma igång med rådgivande och kontrollerande arbete under våren.

Men en pandemi drabbade Sverige och världen som gjorde att mycket av det arbetet fick ta en paus. Det var inte i den situationen möjligt att varken besöka olika verksamheter eller att kräva svar på olika frågor för att kontrollera efterlevnaden av GDPR. Alla var pressade av pandemin och arbetet för DSO blev mer inriktat på att bevaka utvecklingen och hjälpa till med akuta frågor som dök upp i den nya situationen.

Efter sommaren var läget vad gäller smittspridning lugnare och DSO hade under hösten också en träff med kommunens ledningsgrupp och påbörjade ett par granskningar, dels av utbildningsnämndens registerförteckning och information till de registrerade och dels av kommunens användning av sociala medier.

Den ökade smittspridningen under slutet av året har gjort att inga fler fysiska möten kunde hållas och att arbetet helt skett på distans, vilket förhoppningsvis kommer att ändras någon gång under 2021.

Beslutsunderlag

Dataskyddsombudets rapport 2020 för Borgholms kommun

Dataskyddsombudets rapport 2020 för Borgholms kommun

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år.

Sammanfattning 2020

Från och med den 1 januari 2020 har Borgholms kommun DSO genom en samverkan med Mörbylånga kommun. DSO är anställd i Mörbylånga kommun och enligt samverkansavtalet ska DSO lägga ner tid för varje organisation som ingår i samverkan som motsvarar de pengar som organisationen betalar, vilket för Borgholms kommun inklusive kommunala bolag innebär 21 % av heltid för 2020.

Under februari och mars har jag som DSO träffat de olika nämnderna i kommunen i deras roll som personuppgiftsansvariga, samt ledningsgrupperna för social- och skolförvaltningarna. Planen var sedan att fortsätta träffa fler ledningsgrupper och andra nyckelpersoner när det gäller dataskydd och att komma igång med rådgivande och kontrollerande arbete under våren.

Men en pandemi drabbade Sverige och världen som gjorde att mycket av det arbetet fick ta en paus. Det var inte i den situationen möjligt att varken besöka olika verksamheter eller att kräva svar på olika frågor för att kontrollera efterlevnaden av GDPR. Alla var pressade av pandemin och arbetet för DSO blev mer inriktat på att bevaka utvecklingen och hjälpa till med akuta frågor som dök upp i den nya situationen.

Efter sommaren var läget vad gäller smittspridning lugnare och jag hade under hösten också en träff med kommunens ledningsgrupp och påbörjade ett par granskningar, dels av utbildningsnämndens registerförteckning och information till de registrerade och dels av kommunens användning av sociala medier.

Den ökade smittspridningen under slutet av året har gjort att inga fler fysiska möten kunde hållas och att arbetet helt skett på distans, vilket förhoppningsvis kommer att ändras någon gång under 2021.

Information och rådgivning

Jag har tagit fram tre allmänna rekommendationer under året som riktat sig till samtliga personuppgiftsansvariga. Rekommendationerna skickas till kommunens dataskyddssamordnare som sedan ser till att de som berörs får del av innehållet. De tre ämnesområden som behandlats är:

1. Lagring av information och behörighetsstyrning.
2. Skriftliga rutiner för personuppgiftshantering.
3. Säkerhet och konsekvensbedömningar.

Dessutom har jag svarat på frågor och gett specifika rekommendationer löpande under året.

Tyvärr har det inte varit möjligt att besöka verksamheter och träffa personal som planen var från början. Att träffas för att lära känna både personer och verksamheter och tillsammans gå igenom specifika utmaningar är en viktig del i att etablera ett bra dataskyddsarbete och jag hoppas att det under 2021 ska bli möjligt att komma igång med den viktiga delen av arbetet.

Jag vill också påminna om att det finns möjlighet boka in mig för olika utbildningsinsatser gällande dataskyddet.

Kontroll

Enligt GDPR ska DSO kontrollera att den personuppgiftsansvarige hanterar personuppgifter enligt gällande lagar och regler. Kontroll kan ske på olika sätt, men på grund av pandemin har jag under det här året begränsat mig till det som brukar kallas skrivbordstillsyn tillsammans med egna iakttagelser och samtal via Teams eller telefon.

Två granskningar påbörjades under hösten 2020 och en av dem blev färdig under året medan den andra fortfarande pågår. Den granskning som är klar gällde utbildningsnämnden och tog sikte på nämndens registerförteckning och den generella information som lämnas till de registrerade. Där kan konstateras att utbildningsnämnden tar de här frågorna på allvar och gör ett bra arbete för att se till att personuppgifter hanteras korrekt.

Jag konstaterar dock att den information som lämnas till registrerade och som är gemensam för hela kommunen behöver utvecklas och uppdateras. Integritetspolicy och annan information på hemsidan uppfyller inte fullt ut de krav som ställs på information till de registrerade om hur personuppgifter hanteras. Det märks att en del dokument skrevs i samband med att GDPR skulle träda i kraft den 25 maj 2018. Den praxis som utvecklats sedan dess har förändrat och fördjupad förståelsen för hur GDPR ska tillämpas och vilken information som behöver lämnas, vilket gör att en del av de kommun-övergripande dokument som finns behöver uppdateras och utvecklas.

Den granskning som påbörjats men som pågår gäller kommunens använd-ning av sociala medier, framförallt vilka styrdokument som finns och vad de innehåller.

Den bild jag har fått hittills av kommunen är att det i grunden råder god ordning och en vilja att göra rätt. Det finns kunniga anställda som vet hur de ska hantera personuppgifter. Däremot saknas en del av den dokumentation som krävs enligt GDPR. Det är inte märkligt eftersom kraven på dokumentation i GDPR är mycket långtgående men det är ett område som behöver utvecklas.

En del i min möjlighet att både stödja och kontrollera är att information lämnas till mig om vad som är på gång när det gäller digitalisering, nya programvaror och liknande. Enligt Europeiska dataskyddsstyrelsens vägledningar ska också DSO ges möjlighet att delta när beslut fattas som rör hantering av personuppgifter. Detta kräver att DSO hålls informerade om vilka beslut som ska fattas och att det sker i god tid. Anledningen är ju att DSO på ett tidigt stadium ska kunna lämna synpunkter för att beslut och processer ska bli så korrekta som möjligt redan från början.

Personuppgiftsincidenter

En personuppgiftsincident kan definieras som en säkerhetsincident där personuppgifter oavsiktligt eller olagligt har eller har kunnat komma till obehörigas kännedom, ändrats, förstörts eller inte varit tillgängliga för den personuppgiftsansvarige. Det innebär att allt från ett e-brev som skickats till fel person till angrepp från hackare där personuppgifter stulits eller förstörts innefattas i begreppet personuppgiftsincident.

Ett fåtal incidenter har rapporterats varav en har varit sådan att den anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten, IMY (tidigare Datainspektionen). Det är inte osannolikt att ytterligare mindre incidenter har inträffat men inte rapporterats. Eftersom det är ett krav enligt GDPR att även mindre incidenter som inte behöver anmälas till IMY ska dokumenteras är det angeläget att det finns rutiner som gör att alla incidenter fångas upp och rapporteras till dataskyddssamordnaren, så långt det är möjligt. IMY avser att ha rapportering av incidenter inom organisationer och rutiner för detta som ett fokusområde under de närmaste åren.

Händelser i omvärlden

Under början av året lämnade Storbritannien EU. Under en övergångsperiod fram till utgången av 2020 var Storbritannien fortfarande bunden vid gällande EU-lagstiftning, inbegripet GDPR. Därefter har en överenskommelse träffats om att Storbritannien fram till och med den 30 juni 2021 ska fortsätta att betraktas som del av EU när det gäller hantering av personuppgifter. Om inga andra beslut fattas kommer Storbritannien att räknas som tredje land därefter.

Den 16 juli underkände EU-domstolen den vanligaste lagliga grunden för att överföra personuppgifter till USA, Privacy Shield. I ett slag saknades laglig grund för en stor del av den behandling av personuppgifter som görs i de flesta större organisationer. Just nu utreder dataskyddsmyndigheter i Europa minst 101 anmälningar mot olika företag och myndigheter för brott mot förbudet om överföring av personuppgifter till USA. Utgången av dessa prövningar kan innebära att även kommunen behöver göra vissa förändringar i hur man behandlar personuppgifter och vilka leverantörer av datasystem som anlitas.

Kommande år

Dataskyddsombudets arbete

Jag planerar att i större omfattning än under 2020 undersöka hur hanteringen av personuppgifter sker i kommunen. Förhoppningsvis ska jag åtminstone under andra halvåret 2021 kunna börja besöka verksamheter rent fysiskt för att skaffa mig en bild av hur dataskyddsarbetet fungerar i praktiken. Jag planerar att ta fram ett antal frågor som samtliga personuppgiftsansvariga får besvarar under hösten. Dessa svar kommer att utgöra en av grunderna för årsrapporten för 2021. Tanken är att dessa frågor ska användas varje höst för att på det sättet också ge en bild av hur dataskyddsarbetet utvecklas och förbättras men även göra det möjligt att upptäcka brister som behöver åtgärdas.

Vad behöver göras i kommunen?

Med tanke på vad jag lagt märke till i organisationen och vad som hänt i vår omvärld så lämnar jag följande förslag på vad som behöver göras när det gäller dataskyddsarbetet i kommunen under 2021.

- Den förteckning över behandlingar som enligt GDPR ska föras av den personuppgiftsansvarige behöver göras klar och sedan hållas uppdaterad. Det finns en hel del behandlingar förtecknade och ett bra arbete har gjorts under vintern för att komplettera förteckningen.
- Varje personuppgiftsansvarig behöver se till att man har kontroll på var alla personuppgifter finns och vilka som eventuellt överförs till tredje land och i så fall med vilken laglig grund det görs. Detta har blivit särskilt viktigt i och med EU-domstolens dom om att ogiltigförklara Privacy Shield. Även det faktum att Storbritannien inte längre tillhör EU innebär att det finns behov av att ha kontroll på om personuppgifter behandlas där.
- Övergripande policydokument och information till de registrerade behöver ses över och uppdateras.
- Rutiner och regler för hur personuppgifter ska hanteras behöver dokumenteras i enlighet med kravet i GDPR artikel 5.2 om ansvarsskyldigheten.
- Tydliga rutiner för hur personuppgiftsincidenter ska fångas upp och rapporteras behöver tas fram och göras kända i hela organisationen.
- Se till att information om digitalisering och nya processer eller programvaror lämnas till DSO på ett så tidigt stadium som möjligt och ge DSO möjlighet att ha synpunkter innan större beslut som gäller dataskyddet fattas.

Ovanstående punkter är en del av dataskyddsarbetet som behöver arbetas med under 2021. Samtidigt är det viktigt att dataskyddsfrågor hela tiden finns med i vardagen för alla som arbetar i någon av kommunens verksamheter. Dataskyddet säkerställs framförallt i det dagliga arbetet. Den första linjens dataskydd sker längst ute i alla de kommunala verksamheterna. Det är därför viktigt att alla anställda har tillräckliga kunskaper om dataskydd i förhållande till vilka arbetsuppgifter de har.

Med tanke på ovanstående är det bra med en dataskyddsorganisation som inbegriper personer från alla förvaltningar och verksamhetsområden som är engagerade i arbetet med att se till att personuppgifter hanteras på ett sätt som tillgodoser de registrerades rättigheter och organisationens behov. Ju fler som är involverade i arbetet desto större möjligheter att dataskyddet fungerar tillfredsställande.

Ulf Gustavsson

Dataskyddsombud